

Budget och verksamhetsplan 2020

Södermalms
stadsdelsnämnd

Handläggare
Kicki Elofson

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
12 december 2019

Verksamhetsplan 2020 för Södermalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan och överlämnar denna till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till resultatenheter.
3. Nämnden begär budgetjustering om 0,4 mnkr för åtgärder för giftfri förskola.
4. Nämnden begär budgetjustering om 2,3 mnkr för aktivitetscenter.
5. Nämnden begär budgetjustering om 2,6 mnkr för tryggt mottagande i hemmet.
6. Nämnden begär budgetjustering om 1,7 mnkr för medel för naturreservat.
7. Nämnden begär budgetjustering om 2,6 mnkr för klimatinvesteringar.
8. Nämnden begär budgetjustering om 2,5 mnkr för trygghetsskapande åtgärder.
9. Nämnden ansöker om medel från kompetensutvecklings-satsningen om 341 tkr enligt bilaga 9.
10. Nämnden avsätter 3,1 mnkr för föreningsbidrag till frivilligverksamhet och förtroenderåd som kompletterar nämndens kärnverksamhet.
11. Nämnden anmäler omslutningsförändringar om 276,0 mnkr.

Ann-Christine Jenvén
stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Inledning	4
Ärendets beredning.....	4
Stadsdelsnämndens ansvar och uppdrag	4
Södermalms stadsdelsområde och befolkning.....	4
Stadsdelsnämnden	5
Lokalt pensionärsråd, lokalt råd för funktionshindersfrågor och lokalt ungdomsråd	5
Stadsdelsförvaltningens ledning och organisation	6
Nämndens planerade verksamhet för året	6
En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	6
En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	7
En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	8
Samverkan med andra nämnder och bolag.....	8
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	12
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	13
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	16
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	19
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	23
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	29
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	33
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	34
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	35
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	36
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	36
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	38
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	40
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	41
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	42

Uppföljning av ekonomi.....	47
Nämndens ekonomiska förutsättningar	47
Investeringar.....	52
Resultatenheter	53
Budgetjusteringar	54
Omslutningsförändringar.....	56
Särskilda redovisningar	57
Agenda 2030	57
Systematiskt kvalitetsarbete	58

Bilagor

Bilaga 1: SDN12

Bilaga 2: System för intern kontroll

Bilaga 3: Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan 2020

Bilaga 4: Plan för upphandling 2020

Bilaga 5: Ansökan om klimatinvesteringsmedel 2020

Bilaga 6: Ansökan om investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder

Bilaga 7: Ansökan för åtgärder för giftfri förskola

Bilaga 8: Kompetensförsörjningsplan 2020

Bilaga 9: Ansökan om pengar från kompetensutvecklingssatsningen

Bilaga 10: Priser och prestationer

Bilaga 11: Reglemente för stadsdelsnämnderna

Inledning

Stockholms stads budget är överordnad och styrande för stadens verksamheter. Samtliga nämnder ska i enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning upprätta en verksamhetsplan med utgångspunkt från den budget som kommunfullmäktige fattat beslut om.

Verksamhetsplanen utgår från kommunfullmäktiges budget för 2020 och de tre inriktningsmålen:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Verksamhetsplanen beskriver hur nämnden ska arbeta utifrån angivna inriktningsmål, verksamhetsområdesmål och årsmål för fastställda indikatorer. Nämnden har även lagt till egna indikatorer och aktiviteter för att säkerställa att verksamheterna inom nämndens ansvarsområden arbetar utifrån fastställda målsättningar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab i samarbete med förvaltningsledningen samt chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 2 december och i rådet för funktionshindersfrågor den 3 december 2019.

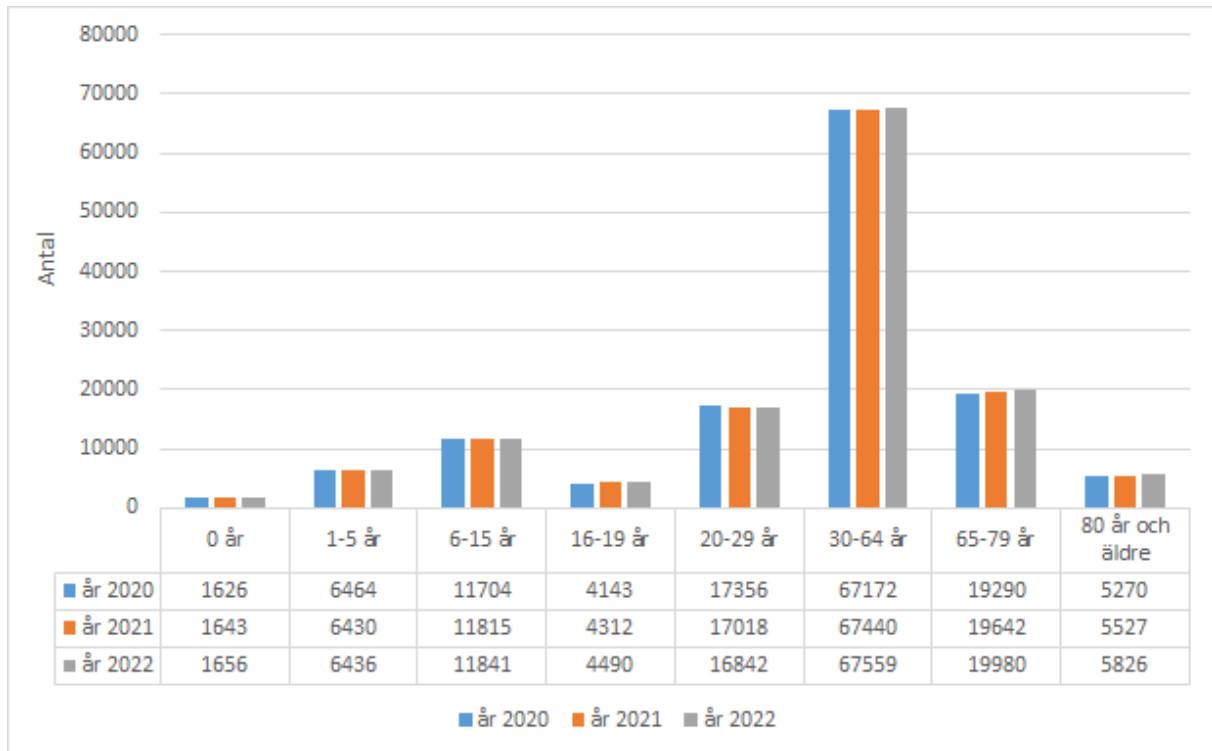
Stadsdelsnämndens ansvar och uppdrag

Stadsdelsnämnden ansvarar för kommunal förskola, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, stadsmiljö, socialpsykiatri, individ- och familjeomsorg, konsumentvägledning, fritids- och kulturverksamhet, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder. Nämndens arbete ska bygga på en helhetssyn och goda kunskaper om förhållandena i stadsdelsområdet. Stadsdelsområdet har en växande befolkning vars behov förändras över tid och servicen ska anpassas efter detta.

Södermalms stadsdelsområde och befolkning

Stadsdelsområdet omfattar stadsdelarna: Södermalm, Långholmen, Reimersholme, Hammarby Sjöstad, Gamla stan och Riddarholmen.

Befolkningen i stadsdelsområdet prognostiseras till 133 000 invånare år 2020. Antalet personer som bor i respektive stadsdel varierar stort. Enligt 2019 års befolkningsprognos kommer antalet invånare öka till 134 600 år 2022. Gruppen 1–5 åringar och 20–29 åringar prognostiseras att minska de kommande åren. Övriga åldersgrupper förväntas öka något.

Källa: Sweco. Områdesdatabas befolkningsprognos år 2019 Södermalms stadsdelsområde

Stadsdelsnämnden

Stadsdelsnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Kommunfullmäktige (KF) utser ledamöter och ersättare i stadsdelsnämnden. Bland ledamöterna utser KF en ordförande och en vice ordförande. Södermalms stadsdelsnämnd leds av ordförande (M) och vice ordförande (S).

Lokalt pensionärsråd, lokalt råd för funktionshindersfrågor och lokalt ungdomsråd

Ett pensionärsråd och ett råd för funktionshindersfrågor är knutna till stadsdelsnämnden. Råden utses av stadsdelsnämnden enligt instruktioner utfärdade av kommunfullmäktige. Ledamöterna nomineras av pensionärs- och handikapporganisationerna. Råden sammanträder regelbundet i anslutning till nämndens sammanträden.

År 2016 införde stadsdelsnämnden även ett ungdomsråd. Syftet med ungdomsrådet är att väcka ett samhällsintresse och att ungdomar ska kunna påverka politiska beslut. Ungdomsrådet har haft sammanträden regelbundet i anslutning till nämndens sammanträden. Sedan hösten 2019 har det inte funnits något ungdomsråd. Förvaltningen kommer under våren 2020 arbeta aktivt för att ett nytt ungdomsråd kan utses.

Under året kommer förvaltningen att erbjuda råden motsvarande utbildning som för nyvalda ledamöter.

Stadsdelsförvaltningens ledning och organisation

Stadsdelsförvaltningen leds av en stadsdelsdirektör som har det övergripande ansvaret för all verksamhet. Direktören svarar inför nämnden och leder samverkan med de fackliga organisationerna. Direktören leder förvaltningen tillsammans med avdelningschefer och kommunikationsstrateg. Dessa utgör förvaltningens ledning som ansvarar för strategisk planering, styrning och uppföljning av verksamheten, ekonomistyrning och förvaltningsövergripande beslut.

Verksamheterna är indelade i förskoleavdelningen, sociala avdelningen, avdelningen för äldreomsorg och avdelningen för stadsmiljö. Till stöd har verksamheten en kommunikationsstrateg, stab och kansli och HR- respektive ekonomiavdelning.

Nämndens planerade verksamhet för året

Nedan redovisas kortfattat vad stadsdelsnämndens verksamheter ska uppnå under året. Här redogörs också för hur nämnden kommer att arbeta med de direktiv som rör samverkan med andra nämnder och bolag.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Verksamheterna arbetar aktivt för att kvinnor och män som inte har tillräckliga inkomster blir självförsörjande. Inom förvaltningens projekt för förebyggande integrationsarbete erbjuds nyanlända individuellt stöd, rådgivning och vägledning med fokus på stadigvarande boende och självförsörjning. Under året kommer en särskild satsning ske, i samverkan med det lokala näringslivet, för att förbättra möjligheterna till egen försörjning för nyanlända.

Nämnden har ett välorganiserat trygghets- och brottsförebyggande arbete genom det brottsförebyggande rådet, Söderandan, för att skapa ett tryggt och levande stadsdelsområde. Förvaltningen kommer att genom platssamverkan med berörda aktörer utveckla trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder på och runt Medborgarplatsen och Björns trädgård. Ett fokusområde är att fortsätta stärka det socialpreventiva arbetet för att minska narkotikaanvändningen bland ungdomar inom stadsdelsområdet.

Stadsdelsområdets parker och grönområden vårdas, bevaras och utvecklas på ett hållbart sätt.

Parkerna hålls rena och välskötta samt tillgodoser olika behov och önskemål hos invånarna där särskild hänsyn tas till de yngsta barnen, äldre och personer med funktionsnedsättningar. Utökade städinsatser i de mest utsatta parkerna genomförs under sommarperioden. För att parkerna i större utsträckning ska kunna användas vintertid avser förvaltningen att anlägga skidspår i Drakenbergsparken och Tengdahlsparcken när natursnö finns i tillräcklig omfattning. Därutöver möjliggörs skridskoåkning i parkerna då naturis spolas på ett tiotal bollplaner när temperaturen understiger noll grader under en sammanhängande period. För att fler ska kunna använda parkerna kommer förvaltningen undersöka möjligheterna att anpassa ett befintligt utegym till äldre.

Förskolorna ger alla barn lika möjligheter oavsett bakgrund att lyckas i förskolan och utvecklas i trygga, säkra och goda lek- och lärmiljöer. Verksamheten fortsätter utveckla arbetssätt för att öka barnens fysiska aktivitet både inom- och utomhus. Verksamheten prioriterar arbetet med att ge barnen möjlighet till att utveckla sitt språk och sin förståelse för matematik och naturvetenskap. Förvaltningen fortsätter satsningen på att utbilda medarbetare som saknar pedagogisk grundutbildning till barnskötare och barnskötare till förskollärare.

Barn och vuxna som är i behov av stöd får sammanhållna insatser som ökar förutsättningarna till ett självständigt liv. Verksamheterna arbetar aktivt för att barn och ungdomar som är i riskzonen för att utvecklas ogynnsamt upptäcks tidigt och samverkan med bland annat skolan fortsätter. Personer med funktionsnedsättning som får insatser har verktyg att hantera sin livssituation och arbetet med att öka brukarnas delaktighet i insatsernas utformning fortsätter. Våldsutsatta och våldsutövare erbjuds stöd och behandling inom Relationsvårdscentrum Innerstaden (RVCI) där även kompetens finns i att möta särskilt sårbara grupper. I det tidigt våldsförebyggande arbetet riktat mot barn och unga sker samverkan mellan socialtjänst och förskola.

Södermalms äldre ska känna trygghet inför ålderdomen. Verksamheten skapar en god kvalitet genom att ha en dialog med den äldre och individanpassa insatserna. Kvinnor och män ska ges likvärdig äldreomsorg. Den äldre ska ha huvudrollen i sitt eget liv och ha möjlighet att påverka utformningen av de biståndsbedömda dagliga insatserna. Den äldre involveras både i planeringen och i genomförandet av den beviljade insatsen. Utgångspunkten för all verksamhet är alltid den enskildes behov och önskemål. Verksamheten fortsätter att utveckla aktivitetscentret och de sociala mötesplatserna för att minska den sociala isoleringen och ensamheten bland de äldre. Detta görs genom att utöka öppettiderna och bredda utbudet av aktiviteter samt verka för fler sociala mötesplatser. På de sociala mötesplatserna ordnas fysiska aktiviteter och kulturaktiviteter för och om de nationella minoriteterna.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

I förvaltningens trygghetsarbete ingår att säkerställa goda förutsättningar för företagande inom stadsdelsområdet. Genom Söderandan, där även lokala näringslivet är involverat, möjliggörs trygga och välfungerande platser inom stadsdelsområdet för att driva företag.

Förvaltningen tar tillsammans med stadsdelsförvaltningarna i innerstaden fram en årlig boendeplan som utgör underlag för den stadsövergripande boendeplaneringen av särskilt boende för äldre respektive för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen samplanerar behovet av förskoleplatser med berörda förvaltningar då nybyggnation av bostäder geografiskt ligger på gränsen eller i nära anslutning till olika

stadsdelsnämndsområden.

Nämndens verksamheter arbetar med utgångspunkt i Stockholms stads miljöprogram. Verksamheterna arbetar systematisk med att minska energiförbrukningen. Arbetet med att få fler verksamheter att sortera matavfall fortsätter som ett led i utvecklingen av en klimatpositiv verksamhet. Ekosystemtjänsterna utvecklas i stadsdelsområdets parker och grönområden, exempelvis genom att upprätthålla förvaltningen av värdefulla naturmiljöer.

Förvaltningen erbjuder ett varierat utbud av fritids-, idrotts- och kulturaktiviteter inom öppna förskolan, parklekarna och fritidsverksamheterna. Aktiviteterna ska vara tillgängliga för alla oavsett kön, ursprung och funktionsförmåga. Förvaltningen arbetar också med att motivera flickor och pojkar till fysisk aktivitet.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämndens verksamheter drivs inom givna ekonomiska ramar och uppfyller uppsatta mål. En budget i balans skapar trygghet och kontinuitet. Stadsdelsnämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.

Förvaltningen är en attraktiv och ansvarstagande arbetsgivare. Ledarskapet är präglat av tillit, mod, kommunikation och förmåga att leda i förändring. Ledarskapet baseras på Stockholms stads personalpolicy samt förvaltningens kärnvärden som är engagerade, professionella och nytänkande. Förvaltningen arbetar hälsofrämjande och för ett hållbart arbetsliv där minskad sjukfrånvaro och tillfredsställande personalomsättning är prioriterade områden.

Medarbetarna uppmuntras till att vara engagerade och innovativa för att utveckla verksamheten.

Som ett medel att driva utvecklingen i ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar riktning sker inköp av varor och tjänster genom stadens inköpsportal.

Samverkan med andra nämnder och bolag

Styrning och uppföljning

Förvaltningen arbetar med systematisk styrning och uppföljning samt med verksamhets- och kvalitetsutveckling. Prognossäkerheten och budgetföljsamheten ska vara god och arbetet med detta beskrivs närmare under mål 3.1. I dessa frågor är stadsledningskontoret en viktig samverkanspartner.

Förvaltningen uppnår jämställd service och myndighetsutövning genom att integrera jämställdhet i all planering av verksamheterna, i det dagliga genomförandet samt i uppföljning. Förvaltningen samverkar med stadsledningskontoret och andra förvaltningar i arbetet med att tillgodose barns rättigheter, nationella minoriteters rättigheter och i arbetet med att säkerställa att alla oavsett funktionsförmåga får tillgång till stöd, skydd och service på lika villkor.

Samverkan för en effektiv verksamhet

Förvaltningen samarbetar med andra förvaltningar och bolag med fokus på verksamhetsförbättringar och effektivisering med hjälp av digitala lösningar, innovativa

arbetsätt, systematiska jämförelser och tydlig styrning av digitaliserings- och investeringsprojekt som beskrivs närmare under mål 3.2.

Innovation och strategiska digitaliseringsfrågor

Förvaltningen samarbetar med andra förvaltningar och bolag i syfte att öka takten i digital utveckling som leder till effektivitet och ökad kvalitet. Som exempel sker samverkan mellan stadsledningskontoret, socialförvaltningen och äldreförvaltningen kring införandet av sociala system.

Samverkan för en hållbar stadsutveckling

Stadsdelsförvaltningen samverkar med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, fastighetskontoret och trafikkontoret i planerings- och utvecklingsfrågor för att få en helhetssyn kring utvecklingen av stadens parker och grönområden. Viktiga frågor i sammanhanget är att bevara stadsdelsområdets grönsstruktur för en hållbar stadsutveckling samt utveckla den biologiska mångfalden och tillgången till ekosystemtjänster.

Klimat- och miljöarbete

För att ta tillvara på kompetenser och arbeta mot stadens uppsatta miljömål ingår förvaltningen i ett miljösamordnarnätverk med sju stadsdelsförvaltningar. Förvaltningen samarbetar med miljöförvaltningen inom ramen för Stockholms stads miljöprogram och Stockholms stads kemikalieplan. Andra viktiga samarbetspartners är stadsledningskontoret, Stockholm Vatten och Avfall AB, de kommunala bostadsbolagen och fastighetskontoret.

Agenda 2030

År 2015 fattade FN beslut om Agenda 2030 som innehåller sjutton globala mål för en hållbar utveckling. De globala målen är ett stöd för att utveckla stadens arbete för social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Stockholms stad har för varje mål utsett en eller flera nämnder eller bolagsstyrelser som målsansvariga. Målsansvariga ska vara drivande för att staden ska uppnå hållbarhetsmålet och samverka brett med berörda verksamheten i staden. Stadsdelsnämnderna är inte målsansvariga för något av de globala målen. Förvaltningen bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 i den ordinarie verksamheten genom att bland annat ta hänsyn till barns rättigheter, nationella minoriteters rättigheter samt öka tillgängligheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen samverkar brett med berörda verksamheter i staden, detta beskrivs närmare under särskilda redovisningar.

Samverkan för en trygg och säker stad

Förvaltningen samverkar med berörda fackförvaltningar, polis, civilsamhället, lokala näringslivet och fastighetsbolag för att utveckla Medborgarplatsen till en mer attraktiv och trygg plats inom ramen för platssamverkan Medborgarplatsen och Björns trädgård.

Söderandan, som är förvaltningens lokala brottsförebyggande råd och leds av stadsdelsdirektören, genomför trygghetsinventeringar i samverkan med trafikkontoret och polisen för att identifiera brottsutsatta och otrygga platser samt behov av säkerhetshöjande och trygghetsstärkande åtgärder. Trygghetsinventeringarna utförs utifrån lokala lägesbilder.

Förvaltningen samverkar med utbildningsförvaltningen i det förebyggande arbetet mot

våldsbejakande extremism, exempelvis genom gemensamma rutiner för hur medarbetare ska agera vid oro för radikalisering eller våldsbejakande extremism. Stadsledningskontoret är en viktig samverkanspart genom det övergripande samordnandet av arbetet mot våldsbejakande extremism.

Samverkan för bostadsförsörjning

Ett nära samarbete sker med exploateringskontoret och bostadsbolagen vad gäller bostadsbyggandet i stadsdelsområdet. Förvaltningen samverkar med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden i arbetet med att ta fram underlag till de stadsövergripande planerna för vård- och omsorgsboende för äldre samt för boende för personer med funktionsnedsättning.

Samverkan för att fler ska bli självförsörjande och att etablering sker skyndsamt

Förvaltningen samverkar med Skarpnäcks och Skärholmens stadsdelsförvaltningar i utvecklandet av arbetssätt gällande samhällsvägledning för nyanlända. Fokus är att nyanlända ska ges förutsättningar att snabbt hitta arbete och bostad. Förvaltningen utvecklar arbetet kring kvotflyktingar i samverkan med socialförvaltningen.

Förvaltningen samverkar med Jobbtorg inom arbetsmarknadsförvaltningen för att förbättra möjligheterna för personer utanför arbetsmarknaden att nå egen försörjning. Förvaltningen samverkar även med arbetsmarknadsförvaltningen gällande rekryteringsträffar för nyanlända.

Samverkan för bättre företagsklimat

Förvaltningen samverkar med stadsledningskontoret, fastighetskontoret, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, Stockholm Business Region och stadens fastighetsbolag för att stärka företagarperspektivet i stadens strategiska trygghetsarbete och säkerställa goda förutsättningar för företagande på Södermalm.

Internationalisering och internationella relationer

Förskoleverksamheten ingår i ett EU-samarbetsprojekt som arbetar för att införa interkulturella, internationella och globala dimensioner och förbättra kvaliteten inom förskolan.

Staden som arbetsgivare

Förvaltningen ska vara en attraktiv arbetsgivare med god kompetensförsörjning som möjliggörs genom kompetensutveckling, god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor. Förvaltningen samverkar med stadsledningskontoret genom att delta i arbetet med att stärka stadens arbetsgivarvarumärke.

Lokalförsörjning

I samband med planeringsprocessen för nya verksamhetslokaler har förvaltningen ett nära samarbete med framförallt stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och exploateringskontoret under lokalprojektens tidiga skeden.

I samband med utbyggnad av förskolor samarbetar förvaltningen främst med

stadsbyggnadskontoret.

Förvaltningen samverkar med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden i arbetet med att ta fram underlag till de stadsövergripande planerna för vård- och omsorgsboende för äldre samt för boende för personer med funktionsnedsättning.

Äldreförvaltningen samordnar arbetet med äldreboendeplanen i samverkan med stadsdelsnämndsregionerna, stadsledningskontoret, Micasa, stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret. Socialförvaltningen samordnar arbetet med boendeplaneringen av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning.

Inköp

För att utveckla förvaltningens inköp och upphandling är samverkan med stadsledningskontoret och serviceförvaltningen viktig. Det gäller stöd i stadens gemensamma arbetssätt, systemstöd och utbildningar för inköp och upphandling.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet "En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla" genom att nämndens verksamheter arbetar aktivt för att kvinnor och män som inte har tillräckliga inkomster blir självförsörjande. Inom förvaltningens projekt för förebyggande integrationsarbete erbjuds nyanlända samhälls- och bo-vägledning. Nyanlända erbjuds individuellt stöd, rådgivning och vägledning med fokus på stadigvarande boende och självförsörjning. Under året kommer en särskild satsning ske, i samverkan med det lokala näringslivet, för att förbättra möjligheterna till egen försörjning för nyanlända.

Nämnden har ett välorganiserat trygghets- och brottsförebyggande arbete för att skapa ett tryggt och levande stadsdelsområde. Arbetet i Söderandan, som är det lokala brottsförebyggande rådet, sker med utgångspunkt i förvaltningens samverkansöverenskommelse med lokalpolisområde Södermalm. Under året fortsätter förvaltningen att tillsammans med lokalpolisen stärka det socialpreventiva arbetet genom ett särskilt fokus på insatser för att minska narkotikaanvändningen bland ungdomar på Södermalm. Förvaltningen kommer att genom platsamverkan med berörda aktörer utveckla trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder på och runt Medborgarplatsen och Björns trädgård.

Stadsdelsområdets parker och grönområden vårdas, bevaras och utvecklas på ett hållbart sätt och med hänsyn till de kulturhistoriska värdena i enlighet med den nyligen framtagna parkplanen för Södermalm. Parkerna hålls rena och välskötta samt tillgodoser olika behov och önskemål hos invånarna där särskild hänsyn tas till behoven hos de yngsta barnen, äldre och personer med funktionsnedsättningar. För att parkerna i större utsträckning ska kunna användas vintertid avser förvaltningen att anlägga skidspår i Drakenbergsparken och Tengdahlsparke när natursnö finns i tillräcklig omfattning. För att fler ska kunna använda parkerna kommer förvaltningen undersöka möjligheterna att anpassa ett befintligt utegym till äldre.

Verksamheten ger alla barn lika möjligheter oavsett bakgrund att lyckas i förskolan. Verksamheten ger barnen förutsättningar att utvecklas i trygga, säkra och goda lek- och lärmiljöer och utvecklar arbetssätt för att öka barnens fysiska aktivitet både inom- och utomhus. Verksamheten prioriterar arbetet med att ge barnen möjlighet till att utveckla sitt språk och sin förståelse för matematik och naturvetenskap. Den pedagogiska dokumentationen är digital och synliggör barnens frågor och lärande. Den pedagogiska inom- och utomhusmiljön är utformad med utgångspunkt från läroplanens lärområden och Södermalms kommunala förskolors pedagogiska ställningstaganden. Förvaltningen fortsätter satsningen på att utbilda medarbetare som saknar pedagogisk grundutbildning till barnskötare och barnskötare till förskollärare.

Barn och vuxna som är i behov av stöd får sammanhållna insatser som ökar förutsättningarna till ett självständigt liv. Verksamheterna arbetar aktivt för att barn och ungdomar som är i riskzonen att utvecklas ogynnsamt upptäcks tidigt och samverkan med förskola, skola, habilitering och Region Stockholms barn- och ungdomspsykiatri (BUP) fortsätter. Ett prioriterat område är att fortsätta arbetet med att analysera och uppmärksamma barnperspektivet, barnrättsperspektivet och barnets perspektiv med utgångspunkt i barnkonventionen. Personer med funktionsnedsättning som får insatser har verktyg att hantera sin livssituation. Insatserna utformas tillsammans med den enskilde så att förmågorna

kan utvecklas utifrån de egna behoven och önskemålen. Våldsutsatta och våldsutövare erbjuds stöd och behandling inom Relationsvårdscentrum Innerstaden (RVCI) där även kompetens finns i att möta särskilt sårbara grupper. Förvaltningen fortsätter att utveckla samarbetet internt och med polisen för att upptäcka och motivera fler våldsutövare att ta emot insatser. I det tidigt våldsförebyggande arbetet riktat mot barn och unga sker samverkan mellan socialtjänst och förskola.

Äldre ska vara med och utforma den beviljade insatsen. Den äldre ska ha huvudrollen i sitt eget liv. Verksamheten skapar förutsättningar för en äldreomsorg av god kvalitet genom att ha dialog med den äldre och genom att möta varje individ på ett respektfullt och trevligt sätt. Verksamheten kommer att fortsätta arbetet med att utveckla samverkan med slutenvården och öppenvården inom Region Stockholm i enlighet med lagen om utskrivningsklara. Arbetet med att alla medarbetare ska genomgå Svenskt Demenscentrums nätbaserade utbildning Demens ABC fortsätter och det gör även arbetet med demensteam inom hemtjänsten. I verksamheterna ges möjlighet till regelbundna utevistelser, vållagad mat och social gemenskap. Verksamheten fortsätter att utveckla aktivitetscentret och de sociala mötesplatserna för att minska den sociala isoleringen och ensamheten bland de äldre. Detta görs genom att utöka öppettiderna och bredda utbudet av aktiviteter samt verka för fler sociala mötesplatser. På de sociala mötesplatserna ordnas fysiska aktiviteter och kulturaktiviteter för och om de nationella minoriteterna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter arbetar aktivt för att kvinnor och män som inte har tillräckliga inkomster blir självförsörjande. Personer som söker ekonomiskt bistånd på grund av socialmedicinska skäl eller som saknar sjukpenning prioriteras. Förvaltningen bidrar till stadens arbete med Agenda 2030 bland annat genom att vidareutveckla insatser för kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Arbets sökande biståndstagare ges möjlighet att arbetsträna som en väg ut i egen försörjning och för ökad jämställdhet utvecklas möjligheter för fler kvinnor att arbetsträna. Förvaltningen samverkar med arbetsmarknadsförvaltningens Jobbtorg för att förbättra möjligheterna för personer utanför arbetsmarknaden att nå egen försörjning. Digitala arbetssätt fortsätter att utvecklas för att öka servicen till personer som söker ekonomiskt bistånd.

Inför år 2020 planerar förvaltningen att 680 ungdomar ska få feriearbete med tydliga arbetsuppgifter inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Fler feriejobb inriktas mot renhållning och skötsel av stadsdelsområdets parker och offentliga miljöer.

Barns behov uppmärksammas särskilt när vuxna söker ekonomiskt bistånd och barnrättsperspektivet tas tillvara i ärenden som rör barn i familjer med osäkra boendeförhållanden. Barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden erbjuds särskilt stöd i bostadssökande av en så kallad boendelots för att hitta bättre boendelösningar.

Inom förvaltningens projekt för förebyggande integrationsarbete erbjuds nyanlända samhälls- och bo-vägledning. Nyanlända erbjuds individuellt stöd, rådgivning och vägledning med fokus på stadigvarande boende och självförsörjning. Förvaltningen anordnar i samarbete med näringslivet rekryteringsträffar för att fler nyanlända ska få arbete. Förvaltningens stadsdelsmammor bedriver uppsökande arbete bland kvinnor med hemmavarande barn. Syftet

är att kvinnorna får möjlighet att bryta isolering, lära känna sin stadsdel och hitta vägar till ett självständigt liv.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,6 %	2,7 %	Tertial
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,6 %	1,5 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,4 %	1,0 %	Tertial
 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	45 st	800 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	680 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	45 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	200	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	680 st	9 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska utveckla ett arbetssätt för att nå nyanlända som inte ingår i etableringsprogrammet.	2020-01-01	2020-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska utveckla feriejobb och Stockholmsjobb med målet att fler kan bidra till stadens utbud av arbetsmarknadsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.1.1. Vuxna försörjer sig själva

Beskrivning

Kvinnor och män som inte har tillräckliga inkomster får stöd att ta tillvara sina resurser med målet att bli självförsörjande. Insatserna är individuellt utformade utifrån en helhetssyn. Kvinnor och män som söker ekonomiskt bistånd på grund av socialmedicinska skäl eller som saknar sjukpenning får rätt insats för att uppnå egen försörjning. Arbete med kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden prioriteras. Förvaltningen erbjuder ungdomar feriejobb med tydliga arbetsuppgifter som ett första steg in på arbetsmarknaden. Fler feriejobb inriktas mot renhållning och skötsel av stadsdelsområdets parker och offentliga miljöer. Arbetssökande biståndstagare ges möjlighet att arbetsträna som en väg ut i egen försörjning. Förvaltningen arbetar för att öka jämställdheten genom att öka möjligheterna för kvinnor att arbetsträna. Förvaltningen samverkar med Jobbtorg för att förbättra möjligheterna för personer utanför arbetsmarknaden att nå egen försörjning. Förvaltningen fortsätter utveckla digitala stöd för att öka servicen till personer som söker ekonomiskt bistånd.

Familjer som söker ekonomiskt bistånd får rätt insats för att uppnå egen försörjning. Barns behov beaktas särskilt när vuxna söker ekonomiskt bistånd och barnrättsperspektivet tas tillvara i ärenden som rör barn i familjer med osäkra boendeförhållanden. Barnfamiljer

i osäkra boendeförhållanden erbjuds särskilt stöd i bostadssökande av en så kallad boendelots för att hitta bättre boendelösningar. Förvaltningen vidareutvecklar mottagandet och arbetssätten kring kvotflyktingar där många har behov av ett omfattande stöd.

Förväntat resultat

- Fler vuxna försörjer sig själva.
- Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd minskar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel män och kvinnor i arbetsträning som blir självförsörjande	28 %		Tertial

Nämndmål:

1.1.2. Nyanlända etablerar sig på arbetsmarknad, bostadsmarknad och i samhällslivet

Beskrivning

Inom förvaltningens projekt för förebyggande integrationsarbete erbjuds nyanlända samhälls- och bo-vägledning. De nyanlända erbjuds individuellt stöd, rådgivning och vägledning med fokus på stadigvarande boende och självförsörjning. Projektets samhällsvägledare samverkar främst med berörda verksamheter inom förvaltningen, Jobbtorg City och rekryteringsföretag men även med andra myndigheter och ideella organisationer. Samhällsvägledarna erbjuder både drop-in tider och bokade besök. Förvaltningen intensifierar samarbetet med näringslivet rekryteringsträffar för att fler nyanlända ska få arbete. Förvaltningen fortsätter att i samverkan med Skärholmens och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar utveckla förstärkt bo-vägledning för nyanlända och att nå fler genom regelbundna tematräffar om vägar till bostad. Förvaltningens stadsdelsmammor bedriver uppsökande arbete bland kvinnor med hemmavarande barn. Syftet är att ge kvinnorna möjlighet att bryta isolering, lära känna sin stadsdel och hitta vägar till ett självständigt liv. Inom projektet finns även en fritidslots med uppdrag att söka upp och engagera nyanlända ungdomar 13-19 år i fritidsaktiviteter.

Förväntat resultat

- Nyanlända försörjer sig själva efter etableringstiden.
- Nyanlända har trygga boendeförhållanden.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet	100 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor.	2019-01-01	2020-12-31
Inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla samarbete med representanter för civilsamhället och/eller andra aktörer avseende etableringsfrämjande aktiviteter för nyanlända kvinnor, män, flickor och pojkar.	2019-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckla arbetssätt för att nå nyanlända kvinnor och män (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) med erbjudande om samhällsvägledning.	2019-01-01	2020-12-31
Utveckla samverkan med lokala näringslivet för att fler nyanlända ska få arbete.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom ett välorganiserat trygghets- och brottsförebyggande arbete. Arbetet med Agenda 2030, som bland annat innehåller hållbara städer och samhällen, genomsyrar verksamheten. Arbetet i Söderandan, som är det lokala brottsförebyggande rådet, sker med utgångspunkt i förvaltningens samverkansöverenskommelse med lokalpolisområde Södermalm. Förvaltningen samverkar genom Söderandan med företag, företagareföreningar och polis i syfte att förebygga brott.

Under året fortsätter förvaltningen att tillsammans med lokalpolisen stärka det socialpreventiva arbetet genom ett särskilt fokus på insatser för att minska narkotikaanvändningen bland ungdomar inom stadsdelsområdet. Trygghetsinventeringar genomförs för att identifiera brottsutsatta och otrygga platser samt behov av säkerhetshöjande och trygghetsstärkande åtgärder. Verksamheterna fortsätter arbetet mot våldsbejakande extremism utifrån lokala lägesbilder och aktiviteter i handlingsplanen.

Förvaltningen planerar att utveckla platssamverkan på Medborgarplatsen och i Björns trädgård. Arbetet innebär att tillsammans med polis, lokala näringslivet, fastighetsägare, civilsamhället med flera utveckla trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder på och runt Medborgarplatsen.

Stadsdelsområdets parker och grönområden vårdas, bevaras och utvecklas på ett hållbart sätt och med hänsyn till de kulturhistoriska värdena i enlighet med den nyligen framtagna parkplanen för Södermalm. Parkerna hålls rena och välskötta samt tillgodoser olika behov och önskemål hos invånarna där särskild hänsyn tas till behoven hos de minsta barnen, äldre och personer med funktionsnedsättningar. Olika målgruppers synpunkter och idéer fångas upp i dialog med invånarna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	80 %	77 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld	95 %	Fastställs 2020	År
 Stockholmarens nöjdhet med renhållning och städning	71 %	71 %	År
 Stockholmarens nöjdhet med skötsel av park och grönområden	71 %	71 %	År
 Stockholmarens nöjdhet med stadsmiljön	90 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31
 Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att minska klotter i staden samt, om möjligt, samverka med privata fastighetsägare.	2020-01-01	2020-12-31
 Trafiknämnden ska ta fram en nämndövergripande handlingsplan för att samordna, upprätthålla och innovativt utveckla stadens arbete med skadedjursbekämpning. Arbetet sker i samarbete med fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.2.1. Invånare är trygga och säkra i sitt stadsdelsområde

Beskrivning

Trygghets- och säkerhetsarbetet sker med utgångspunkt i förvaltningens samverkansöverenskommelse med lokalpolisområde Södermalm. Förvaltningen fortsätter att tillsammans med lokalpolisen stärka det socialpreventiva arbetet genom ett särskilt fokus på insatser för att minska narkotikaanvändningen bland ungdomar inom stadsdelsområdet. Trygghetsinventeringar genomförs för att identifiera brottsutsatta och otrygga platser samt behov av säkerhetshöjande och trygghetsstärkande åtgärder. Förvaltningens trygghets- och säkerhetssamordnare har en nära dialog med verksamheterna i syfte att skapa ett tryggt, säkert och välskött stadsdelsområde. Förvaltningen planerar för platssamverkan genom samverkan med polis, lokala näringslivet, fastighetsägare, civilsamhället med flera. Förvaltningen utvecklar kommunikationen externt kring det trygghets- och säkerhetsarbete som genomförs inom stadsdelsområdet. Verksamheterna fortsätter arbetet mot våldsbejakande extremism utifrån lokala lägesbilder och aktiviteter i handlingsplanen.

Förväntat resultat

- Den upplevda tryggheten ökar.
- Brottsligheten inom stadsdelsområdet minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbeta för att ungdomsrådet återupptas.	2020-01-01	2020-04-30
Söderandan erbjuder sommararbetande ungdomar arbete för att öka tryggheten i utvalda områden i stadsdelsområdet.	2019-01-01	2020-12-31
Söderandan utför trygghetsinventeringar. Dessa görs på platser som väljs utifrån aktuell brottsstatistik, polisens underrättelser och/eller framförda synpunkter från medborgare.	2017-01-01	2020-12-31
Utvärdera och uppdatera befintlig kommunikationsplan i samarbete med polisen om det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.2.2. Södermalms parker vårdas, bevaras och utvecklas

Beskrivning

Stadsdelsområdets parker och grönområden vårdas, bevaras och utvecklas på ett hållbart sätt och med hänsyn till de kulturhistoriska värdena i enlighet med den nyligen framtagna parkplanen för Södermalm. Parkerna hålls rena, välskötta och upplevs trygga samt tillgodoser olika behov och önskemål hos invånarna. Vid drift, underhåll och utveckling av stadsdelsområdets parker tas särskilt hänsyn till behoven hos de yngre barnen, äldre och personer med funktionsnedsättningar.

För att parkerna i större utsträckning ska kunna användas vintertid avser förvaltningen att anlägga skidspår i Drakenbergsparken och i Tengdahlsparke när natursnö finns i tillräcklig omfattning. Därutöver möjliggörs skridskoåkning i parkerna då naturis spolas på ett tiotal bollplaner när temperaturen understiger noll grader under en sammanhängande period.

Vid skötsel och utveckling av stadsdelsområdets parkmark läggs stor vikt vid trygghetsskapande åtgärder. Detta görs i samband med renovering och utveckling av parker samt vid åtgärder för minskad nedskräpning, exempelvis genom strategisk utplacering av skräpkorgar med stor kapacitet och möjlighet att slänga cigarettfimpar. Gällande löpande parkskötsel är det bland annat viktigt att parkbelysningen hålls fri från överhängande vegetation och att siktlinjer längs parkstråk behålls. Klottor i stadsmiljön har en central del i hur renhållningen och därmed tryggheten upplevs. Klottersanering ansvaras av trafiknämnden varför stadsmiljöverksamheten tar initiativ till att utveckla samarbetet med trafikkontoret i syfte att snabbare få klottersanering utförd inom stadsdelsområdet.

För att utveckla och effektivisera arbetssätten i drift och underhåll av parkerna sker en nära samverkan med övriga stadsdelsförvaltningar i Stockholms innerstad. Exempelvis utbyts erfarenheter kring investeringsprojekt i parkmiljö, klimatsatsningar, upphandling samt inom verksamhetsplanering. Samverkan sker även med övriga stadsdelsförvaltningar i staden.

Olika målgruppers synpunkter och klagomål fångas upp i dialog med invånarna. Vid utveckling och upprustning av parkerna hämtas synpunkter in vid samråd, exempelvis digitalt via stadens hemsida.

Stadsmiljöverksamheten mottar årligen omkring 3 500 ärenden via Tyck till-appen. För att utveckla hanteringen av synpunkter och klagomål, med fokus på förbättrad återkoppling till invånarna, vidareutvecklas svarsmallar i syfte att korta svarstiderna. Vidare avser förvaltningen att samverka med trafikkontoret och andra stadsdelsförvaltningar med stort antal medborgarkontakter i syfte att effektivisera svarshanteringen.

Då stadsmiljöverksamhetens arbete till största del är utlagt på entreprenad är avtalsuppföljning centralt för att säkerställa kvaliteten i parkdriften. Därför fortsätter arbetet med att utveckla den systematiska avtalsuppföljningen.

För att förbättra medborgarnas närhet och kontakt till vatten planerar förvaltningen att påbörja projektering för upprustning av bryggor. En del av projekteringen innebär att inhämta

eventuella bygglov samt tillstånd om vattenverksamhet.

Strandbaden i Tantolunden och på Långholmen är tillgänglighetsanpassade och försedda med ramper för att underlätta för personer med rullstol att använda baden. Verksamheten kommer att se över hur strandbaden ytterligare kan tillgängliggöras.

För att trygga medborgarnas möjlighet att få tillgång till vatten i parkerna genomförs nödvändiga investeringsåtgärder på ett urval av de vattenutkastare som nämnden ansvarar för. Åtgärderna genomförs utifrån framtagna investeringsplaner.

Verksamheten ska fortsatt skapa goda möjligheter för nya stadsodlingsplatser för medborgarna inom stadsdelsområdet. Detta bidrar till att parkerna utvecklas och aktiveras samtidigt som medborgarinflytandet ökar.

I syfte att samverka för bättre företagsklimat sker ett nära samarbete med tillståndsavdelningen på trafikkontoret gällande remisser till förvaltningen som avser ansökningar om markupplåtelse från näringsidkare.

Förväntat resultat

- Parkernas specifika värden säkerställs långsiktigt och livslängden utökas.
- Kortare svarstider på inkomna synpunkter och klagomål från invånarna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Börja projektering för bryggrenovering.	2020-01-01	2020-12-31
Genomföra investeringsåtgärder för lekplatsutrustning.	2020-01-01	2020-12-31
Genomföra investeringsåtgärder för skräpkorgar.	2020-01-01	2020-12-31
Genomföra investeringsåtgärder för trappor och murar.	2020-01-01	2020-12-31
Genomföra investeringsåtgärder för trädförnyelse.	2020-01-01	2020-12-31
Ta fram program inför upprustning av Tantolunden.	2020-01-01	2020-12-31
Ta fram program och eventuellt börja projektering inför upprustning av lekplatsen i Sickla park.	2020-01-01	2020-12-31
Ta fram program och eventuellt starta projektering inför upprustning av Solrosparken.	2020-01-01	2020-12-31
Undersöka möjligheten att anpassa ett av befintliga utegym till äldres behov.	2020-01-01	2020-12-31
Utveckla den systematiska uppföljningen av entreprenadavtal för parkdrift.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att verksamheten ger alla barn lika möjligheter oavsett bakgrund att lyckas i förskolan. Föräldrar till barn i åldrarna 3-12 år erbjuds ABC-föräldrastöd (Alla Barn i Centrum) och förskollärare kommer fortsätta att utbildas till ledare för föräldrastödsprogrammet. Förskolorna har rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten och deltar i socialtjänstens tidiga förebyggande arbete.

Verksamheten ger barnen förutsättningar att utvecklas i trygga, säkra och goda lek- och

lärmiljöer. Barngruppernas storlek varierar under dagen utifrån verksamhetens innehåll och aktiviteter. Verksamheten utvecklar arbetssätt för att öka barnens fysiska aktivitet i förskolan. Verksamheten prioriterar arbetet med att ge barnen möjlighet till att utveckla sitt språk och sin förståelse för matematik och naturvetenskap. Den pedagogiska dokumentationen är digital och synliggör barnens frågor och lärande. Vårdnadshavarna informeras om förskolans mål och arbetssätt via föräldramöten, veckobrev och Skolplattformen.

Den pedagogiska inom- och utomhusmiljön är utformad med utgångspunkt från läroplanens lärområden och Södermalms kommunala förskolors pedagogiska ställningstaganden. Det finns digitala verktyg och miljöerna är även genomtänkta ur ett genus- och normkritiskt perspektiv. Verksamheten har ett rikt och varierat material som är tillgängligt för alla barn. Det pedagogiska materialet som köps in är kemikaliesmart.

Förvaltningen fortsätter satsningen på att utbilda medarbetare som saknar pedagogisk grundutbildning till barnskötare och barnskötare till förskollärare.

Arbetet med Agenda 2030, som bland annat innehåller barns rättigheter, alla barns rätt till förskola av god kvalitet och jämställdhetsintegrering, genomsyrar verksamheten. Barnkonventionen blir lag den första januari år 2020 vilket betyder att barns rättigheter får en starkare juridisk ställning.

Stockholms stad är förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska. Förvaltningen har en förskola som har utbildning och undervisning på finska. Staden kommer att utreda efterfrågan av förskoleverksamhet på meänkieli och samiska i samråd med representanter från berörda nationaliteter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	32 %	32 %	Tertial
 Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	90 %	90 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,7	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2020-01-01	2020-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhåndläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.3.1 Barnen har jämlika villkor i förskolan

Beskrivning

Verksamheten värnar om flickors och pojkars rättigheter och bidrar till att alla barn har möjlighet att lyckas i förskolan oavsett bakgrund. Varje förskoleenhet har ett barnombud som samarbetar med Ersta Vändpunkt när vårdnadshavare har missbruksproblematik. Förskolorna har rutiner för orosanmälan till socialtjänsten i enlighet med socialtjänstlagen och deltar även i socialtjänstens tidiga förebyggande arbete. Verksamheterna fortsätter samarbeta med sociala avdelningen i det preventiva arbetet för att förebygga våld i förskolan. Föräldrar till barn i åldrarna 3–12 år erbjuds föräldrastödsprogrammet ABC.

Förväntat resultat

- Alla barn lyckas i sin utbildning oavsett bakgrund.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel enheter inom förskolan som har barnombud	100 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskollärare utbildas till ledare för föräldrastödsprogrammet ABC.	2019-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.3.2. Barnen leker, lär och utvecklas i förskolan

Beskrivning

Verksamheten ger barnen förutsättningar att utvecklas i trygga, säkra och goda lek- och lärmiljöer. Barnens utveckling och lärande sker i samspel med omgivningen. Barngruppens storlek och sammansättning varierar under dagen beroende av utbildningens innehåll och aktivitet. Verksamheten prioriterar arbetet med att ge barnen möjlighet att utveckla sitt språk och sin förståelse för matematik och naturvetenskap.

Den pedagogiska dokumentationen synliggör barnens frågor och lärande och är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Det systematiska kvalitetsarbetet innehåller uppföljning, utvärdering, analys och utveckling av verksamheten. Vårdnadshavarna informeras om förskolans mål och arbetsätt via föräldramöten, veckobrev och Skolplattformen.

Förväntat resultat

- Verksamheten är likvärdig, trygg, säker och har en hög pedagogisk kvalitet.
- Undervisningen i verksamheten bidrar till att alla barn leker, lär och utvecklas i förskolan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel förskolor som använder pedagogisk dokumentation för att synliggöra barnens lärande	100 %		År
♀ Andel nöjda vårdnadshavare avseende utveckling och lärande	84 %		År
♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen	84 %		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande	82 %		År
♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt språk	86 %		År
Personalens självvärdering av "barns språkliga och kommunikativa utveckling" enligt kvalitetsindikatorn	3,6		År
Personalens självvärdering under området "barns matematiska utveckling" enligt kvalitetsindikatorn	3,6		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barnskötare erbjuds vidareutbildning till förskollärare.	2020-01-01	2020-12-31
Förskolläraernas ansvar för undervisningen förtydligas.	2020-01-01	2020-12-31
Förskolorna arbetar med pedagogisk dokumentation i digital form.	2017-01-01	2020-12-31
Förskolorna informerar vårdnadshavarna om mål och arbetssätt via startsidan i Skolplattform.	2019-01-01	2020-12-31
Medarbetare som saknar pedagogisk grundutbildning erbjuds barnskötarutbildning.	2020-01-01	2020-12-31
Verksamheten använder stadens miljöer och kulturella utbud i undervisningen.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.3.3. Barnen är i goda pedagogiska miljöer både inom- och utomhus i förskolan

Beskrivning

Den pedagogiska inom- och utomhusmiljön är utformad med utgångspunkt från läroplanens lärområden och Södermalms kommunala förskolors pedagogiska ställningstaganden. Miljöerna ger barnen möjlighet till inflytande. Verksamheten erbjuder barnen digitala verktyg för att stärka deras digitala kompetens. Miljöerna är också genomtänkta ur ett genus- och normkreativt perspektiv och barnens intressen och frågeställningar är synliga. Verksamheten fortsätter utveckla arbetssätt för att öka barnens fysiska aktivitet både inom- och utomhus.

Förväntat resultat

- De pedagogiska miljöerna på förskolan är rikt på varierat material och är tillgängliga.
- Den pedagogiska miljön är kemikaliesmart.
- Barnen får den fysiska aktivitet och utevistelse som de behöver.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel vårdnadshavare som upplever att den pedagogiska miljön på barnets förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande	87 %		År
♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till fysisk aktivitet	90		År
Personalens självvärdering av pedagogisk miljö och material enligt kvalitetsindikatorn	3,8		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolan gör kemikaliesmarta val vid inköp av pedagogiskt material.	2017-01-01	2020-12-31
Förskolans miljöer skapas ur ett klimat- och hållbarhetsperspektiv.	2020-01-01	2020-12-31
Förskolans miljöer utformas ur ett tillgänglighetsperspektiv.	2019-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att barn och vuxna som är i behov av stöd får sammanhållna insatser som ökar förutsättningarna till ett självständigt liv. Arbetet med Agenda 2030, som bland annat innehåller barns rättigheter, jämställdhetsintegrering och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, genomsyrar verksamheten. Socialtjänstens verksamheter analyserar delaktighet bland brukare och utformning av insatser utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Barnkonventionen blir lag den första januari år 2020 och innebär att barns rättigheter får en starkare ställning juridiskt. Arbetet med att analysera och uppmärksamma barnperspektivet, barnrättsperspektivet och barnets perspektiv med utgångspunkt i barnkonventionen fortsätter.

Verksamheterna arbetar aktivt för att barn och ungdomar som är i riskzonen för att utvecklas ogynnsamt upptäcks tidigt. Det förebyggande arbetet utvecklas tillsammans med lokalpolis och ungdomsjour med särskilt fokus på ungdomar och narkotika. Förvaltningen fortsätter att samverka med skola, förskola, habilitering och BUP och har insatser för att bryta omfattande skolfrånvaro. Förvaltningen arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst. Förvaltningen samordnar behoven kring gruppen med samsjuklighet, det vill säga personer med missbruk och psykisk ohälsa, och tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas.

Personer med funktionsnedsättning som får insatser har verktyg att hantera sin livssituation. Insatserna utformas tillsammans med den enskilde så att förmågorna kan utvecklas utifrån de egna behoven och önskemålen. Verksamheterna stärker möjligheterna för målgruppen att delta på arbetsmarknaden och underlätta övergången till praktikplats, arbete eller studier. Verksamheterna fortsätter utveckla användandet av digitala stöd och välfärdsteknik. I verksamhetsplanen finns indikatorer och aktiviteter som ska bidra till att målen i stadens program för tillgänglighet och delaktighet uppfylls.

Alla verksamheter har grundläggande kunskap om våld i nära relationer och kan vägleda våldsutsatta kvinnor och män i vart de kan vända sig för att få råd, stöd och information. Våldsutsatta och våldsutövare erbjuds stöd och behandling inom Relationsvåldscentrum Innerstaden (RVCI) där även kompetens finns i att möta särskilt sårbara grupper. Förvaltningen fortsätter att utveckla samarbetet internt och med polisen för att upptäcka och motivera fler våldsutövare att ta emot insatser. I det tidigt våldsförebyggande arbetet riktat mot barn och unga sker samverkan mellan socialtjänst och förskola. Förvaltningen utvecklar arbetet med att förebygga att personer med funktionsnedsättning utsätts för våld i nära relationer.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	90 %	tas fram av nämnd	Tertial
 Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	84 %	84 %	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	95 %	öka	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	95 %	öka	År
 Andel brukare som trivs - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	80 %	År
 Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	26 %	26 %	År
 Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	75 %	75 %	Tertial
 Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	50 %	42 %	Tertial
 Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avväjas	95 %	tas fram av nämnd	Tertial
 Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	75 %	tas fram av nämnd	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	93 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	82 %	78 %	År
 Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats	80 %	80 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god	60 %	tas fram av nämnd	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	62 %	62 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	92 %	92 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	91 %	91 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen	92	fastställs 2020	År
 Antal vräkningar som berör barn	0	tas fram av nämnd	Tertial
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	93 %	tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska fortsätta att utbilda personal vid stadsdelsnämnderna angående unga lagöverträdare och förbereda socialtjänsten på att kunna arbeta enligt modellen snabbare lagföring.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska ha en samordnade och styrande roll i stadsdelsnämndernas och arbetsmarknadsnämndens arbete med att permanenta sociala insatsgrupper och ska i det arbetet definiera gränsdragningen mellan sociala insatsgrupper och avhoppverksamheten samt säkerställa att det finns en tydlig vägledning för hur staden arbetar med respektive målgrupp och verksamhet.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna centralisera säkerställandet av skyddet för barn och unga vid hemgång från Barnahus Stockholm.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att utöka arbetet med Bostad först och fördela fler bostäder för ändamålet samt i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla stödet till deltagarna i Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna implementera resultatet av 2019 års utredning om hur familjehem kan erbjuda studiestöd.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram en stadsövergripande boendepplan för våldsutsatta där tillgången till akut- och genomgångsbostäder säkerställs i relation till biståndsbehovet.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, SHIS och Bostadsförmedlingen utreda möjligheterna, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten, inte våldsutövaren, som bor kvar i det gemensamma boendet.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbetet med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen implementera tak över huvudet-garanti i enlighet med den översyn som gjorts.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska ta fram ett nytt program mot hemlöshet för perioden 2020-2025 som också omfattar arbetet mot barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden samt arbeta enligt hemlöshetsprogrammet 2014-2019 och handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden till dess att ett nytt program är framtaget. I arbetet ingår att i samarbete med stadsdelsnämnderna och SHIS utreda behovet av och ta fram en modell för trygga akutplaceringar av barnfamiljer i akut bostadsnöd.	2020-01-01	2020-06-30
 Socialnämnden ska utveckla och stärka arbetet med avhoppare i samverkan med berörda nämnder och bolag, samt arbeta för en breddad avhopparverksamhet dels genom att bistå stadsdelsnämnderna i särskilt komplexa ärenden, dels genom att samordna avhopparplaceringar med stark hotbild över hela staden där den föreliggande risken bedöms som hög.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm stärka samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna.	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis hålls inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått, eller misstänks ha begått, brott.	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden, inom ramen för handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare, särskilt arbeta för att säkerställa att alla incidenter av hot och våld mot personalen registreras i stadens incidentrapporteringssystem IA och att drabbad personal upplever att de fått tillräckligt stöd av staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.1. Barn och vuxna lever ett självständigt liv i en fungerande vardag

Beskrivning

Barn och vuxna som är i behov av stöd får sammanhållna insatser som ökar förutsättningarna till ett självständigt liv. Flickor och pojkar, kvinnor och män som fått insatser har strategier att hantera sin livssituation. Verksamheterna fortsätter arbetet med att analysera och uppmärksamma barnperspektivet, barnrättsperspektivet och barnets perspektiv med utgångspunkt i barnkonventionen.

Barn och ungdomar som är i riskzonen att utvecklas ogynnsamt upptäcks tidigt. Förvaltningen utvecklar det förebyggande arbetet tillsammans med lokalpolis och ungdomsjour med särskilt fokus på ungdomar och narkotika. För att upptäcka och motverka psykisk ohälsa bland barn och unga utvecklas samverkan med BUP. Förvaltningen fortsätter att samverka med skola, förskola, habilitering och BUP och har insatser för att bryta omfattande skolfrånvaro.

Förvaltningen arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst. Barn som växer upp med förälder med missbruksproblematik erbjuds BRA-samtal (barns rätt som anhöriga). Målet är att öka barns delaktighet och stärka barns utveckling samt förebygga psykisk och fysisk ohälsa.

Förvaltningen samordnar behoven kring gruppen med samsjuklighet, det vill säga personer med missbruk och psykisk ohälsa. Verksamheten tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas. Intensiva funktionshöjande insatser erbjuds vid utskrivning från slutenvården till personer med psykisk funktionsnedsättning, exempelvis särskilda hälsoinsatser. Förvaltningen arbetar vräkningsförebyggande genom uppsökande arbete och nära samverkan med hyresvärdar. Kontakt med hyresgäst och hyresvärd sker skyndsamt.

Förväntat resultat

- Fler vuxna har strategier att hantera sin livssituation.
- Fler barn utvecklas gynnsamt.
- Fler barn uppmärksammas och får stöd när en förälder har missbruksproblematik.
- Inga barnfamiljer vräks.
- Fler vuxna som hotas av vräkning bor kvar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel deltagare inom socialpsykiatri som upplever att deras sysselsättning är viktig	91 %		År
♀ Antal samordnade vårdplaner för vuxna (SIP)	250 st		Tertial
♀ Antal vuxna med boendeinsats som flyttar till mer självständigt boende	60 st		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta utveckla arbetet med Peer Support tillsammans med Socialnämnden i dialog med Region Stockholm.	2020-01-01	2020-12-31
Utarbeta en konkret och detaljerad handlingsplan för det lokala arbetet i enlighet med strategin för att minska risken att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet.	2020-01-01	2020-12-31
Utbildning socialpsykiatriens personal i effektiva metoder mot samlarsyndrom.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.2. Barn och vuxna med funktionsnedsättning tar del av stöd och service på lika villkor som andra

Beskrivning

Flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning som får insatser har verktyg att hantera sin livssituation och har fått hjälp att frigöra de resurser som finns hos och runt dem. Insatserna utformas tillsammans med den enskilde så att förmågorna kan utvecklas utifrån de egna behoven och önskemålen. Målet är att identifiera möjliga vägar till ett självständigt liv. Barn ges inflytande och delaktighet i enlighet med barnkonventionens intentioner. Verksamheterna stärker möjligheterna för målgruppen att delta på arbetsmarknaden och underlätta övergången till praktikplats, arbete eller studier.

Verksamheterna fortsätter utveckla användandet av digitala stöd och välfärdsteknik och stödjer deltagarna i användandet av digital teknik.

Förväntat resultat

- Den enskildes inflytande ökar.
- Fler personer kommer vidare till praktikplats, arbete eller studier.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel ärenden som rör barn och unga inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning där barnet/den unge har tillfrågats om sin åsikt	90 %		Tertial
♀ Antal personer som avslutar insatsen daglig verksamhet och sysselsättning för att påbörja praktikplats, arbete eller studier	4 st		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta utveckla och införa metoder för arbetssätt som syftar till att stärka brukarinflytandet.	2017-01-01	2020-12-31
Följa upp vad som genomförts utifrån föregående års inventering av tillgängligheten i de kommunala verksamheterna.	2018-01-01	2020-12-31
Personer boende i gruppboende erbjuds möjlighet till regelbunden fysisk aktivitet.	2019-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.3. Barn och vuxna utsätts inte för våld

Beskrivning

Alla verksamheter har grundläggande kunskap om våld i nära relationer och kan vägleda våldsutsatta kvinnor och män i vart de kan vända sig för att få råd, stöd och information. Våldsutsatta flickor och pojkar, kvinnor och män i behov av skydd erbjuds skyddat boende eller tillfälligt boende med boendestöd. Våldsutsatta kvinnor och män samt våldsutövare erbjuds stöd och behandling inom Relationsvårdscentrum Innerstaden (RVCI). Medarbetarna på RVCI har lång erfarenhet och kompetens i att möta särskilt sårbara grupper, exempelvis personer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Förvaltningen fortsätter att utveckla samarbetet internt och med polisen för att upptäcka och motivera fler våldsutövare att ta emot insatser. Risk- och skyddsbedömningar görs kontinuerligt i arbetet med barn som utsätts, upplever eller riskerar att utsättas för våld. Våldsutsatta flickor och pojkar erbjuds stöd inom Södermalms öppenvård som är samlokaliserad med RVCI. I det tidigt våldsförebyggande arbetet riktat mot barn och unga sker samverkan mellan socialtjänst och förskola. Förvaltningen utvecklar arbetet med att förebygga att personer med funktionsnedsättning utsätts för våld i nära relationer.

Förväntat resultat

- Flickor och pojkar, kvinnor och män utsatta för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck, får stöd och skydd utifrån sina behov.
- Fler våldsutövare får insatser att bryta sitt beteende.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel våldsutsatta som fullföljer behandling på RVCI	70 %		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel våldsutövare som fullföljer behandling på RVCI	60 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att äldre är med och utformar den beviljade insatsen. Den äldre ska ha huvudrollen i sitt eget liv. Verksamheten skapar en god kvalitet genom att ha en dialog med den äldre och individanpassa insatserna. Detta görs bland annat genom att den äldre deltar i upprättandet av sin genomförandeplan. Den äldre involveras både i planeringen och i genomförandet av den beviljade insatsen. Utgångspunkten för all verksamhet är alltid den enskildes behov och önskemål.

Verksamheten kommer att fortsätta arbetet med att utveckla samverkan med slutenvården och öppenvården i enlighet med lagen om utskrivningsklara. Detta ska leda till att den äldre får färre dagar på sjukhus och fler samordnade individuella planer (SIP) ska ske i hemmet.

Arbetet med att alla medarbetare ska genomgå Svenskt Demenscentrums nätbaserade utbildning Demens ABC fortsätter och det gör även arbetet med demensteam inom hemtjänsten. Alla biståndshandläggare har genomgått Demens ABC+ som är en fördjupning för biståndshandläggare. På vård- och omsorgsboendena fortsätter arbetet med bemötande vid beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom, BPSD, och nya handledare samt personal ska utbildas i Durewellinstitutets metodik för lågaffektivt bemötande.

Verksamheten arbetar med digitala inköp inom hemtjänsten och annan välfärdsteknik för att förbättra omsorgen och öka tryggheten för den äldre.

Arbetet med att utveckla hemtjänsten fortsätter. Målet är att öka inflytandet för den äldre, öka personalkontinuiteten, förbättra samverkan runt den äldres behov samt öka möjligheten att tillmötesgå den äldres dagsaktuella behov och önskemål. I verksamheterna ges möjlighet till regelbundna utevistelser, vällagad mat och social gemenskap. På Tanto seniorboende finns ett aktivitetscenter. Aktivitetscentrets huvudsakliga uppgift är att ordna aktiviteter och främja social gemenskap, motverka otrygghet samt bidra till fysisk aktivitet för de boende i seniorboendet och äldre i närområdet. Utgångspunkten är alltid den enskildes behov och önskemål. Verksamheten fortsätter att utveckla aktivitetscentret och de sociala mötesplatserna för att minska den sociala isoleringen och ensamheten bland de äldre. Detta görs genom att utöka öppettiderna och bredda utbudet av aktiviteter samt verka för fler sociala mötesplatser. På de sociala mötesplatserna ordnas fysiska aktiviteter och kulturaktiviteter för och om de nationella minoriteterna. Verksamheten fortsätter arbetet med välfärdsteknik för att behålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet för den enskilde. Hornstulls servicehus kommer att medverka i äldreförvaltningens pilotprojekt digital nattillsyn. Förvaltningens eget pilotprojekt med digitala inköp på Hornstulls servicehus kommer även införas inom den kommunala hemtjänsten.

Arbetet med Agenda 2030, som bland annat innehåller hälsa och välbefinnande och jämställdhetsintegrering, genomsyrar verksamheten.

Äldre personer med eller utan missbruk som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa uppmärksammas särskilt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	75 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	65 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	86 %	86 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	77 %	77 %	År
 Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	81 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	90 %	Tas fram av nämnd	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	92 %	92 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	85 %	85 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	82 %	82 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja ett pilotsamarbete med Region Stockholm för att stärka en sammanhållen vård och omsorg för äldre samt utveckla ett relevant systemstöd för detta	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska införa möjligheten till digitala inköp	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna införa IBIC inom biståndsbedömning för äldre	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över reglerna för biståndsbedömningen för och behovet av dagverksamhet	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykisk ohälsa	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över koncepten aktivitetscenter och sociala träffpunkter och hur dessa ska förhålla sig till varandra	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.5.1. Äldres stöd, vård och omsorg är av hög kvalitet

Beskrivning

Verksamheten skapar en god kvalitet genom att ha en dialog med den äldre och individanpassa insatserna. I verksamheterna ges möjlighet till regelbundna utevistelser, vällagad mat och social gemenskap. Äldre vet att det under hela året finns möjlighet att komma utomhus, ta en promenad eller att delta i utflykter. Verksamheten arbetar aktivt med

att förbättra måltidsupplevelsen för den äldre. Verksamheten har rekryterat en kock/utbildare med erfarenhet från äldreomsorgen. Kocken håller utbildningar tillsammans med förvaltningens dietist och skapar menyer med rätta näringsvärden samt stöttar chefer och medarbetare i arbetet med att utveckla maten och måltiderna på förvaltningens vård- och omsorgsboenden.

Förvaltningens vård- och omsorgsboenden och servicehuset fortsätter utveckla teambaserat arbetssätt där olika professioners kompetens tas tillvara.

För att främja sociala och kulturella upplevelser deltar förvaltningen i stadens satsning med ungdomsbesök på vård- och omsorgsboendena.

Förväntat resultat

- Äldre upplever att de har tillgång till en äldreomsorg med hög kvalitet som präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de får komma ut i den utsträckning de önskar	80 %		Tertial
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som upplever att måltiderna är trevliga	100 %		Tertial
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som är nöjda med maten	100 %		Tertial
♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att det är ungefär samma personer som hjälper dem	75 %		Tertial

Nämndmål:

1.5.2. Äldre ska känna trygghet inför att åldras

Beskrivning

Verksamheten ska erbjuda ett gott bemötande samt arbeta proaktivt och bedriva en uppsökande verksamhet för att ge äldre och deras anhöriga information om vilket stöd som finns att få vid behov av äldreomsorg. Verksamheten skapar förutsättningar för en äldreomsorg av god kvalitet genom att ha dialog med den äldre och genom att möta varje individ på ett respektfullt sätt. Verksamheten arbetar även för att dialogen med de anhöriga ska vara bra. Den äldre ska ha huvudrollen i sitt eget liv och ha stora möjligheter till påverkan och inflytande på sin vardag. Informationen om vilka aktiviteter som finns ska utvecklas för att nå fler besökare.

Verksamheten har börjat arbeta enligt arbetsmodellen, Tryggt mottagande i hemmet, för att säkerställa en trygg hemgång efter vistelse på sjukhus. Det innebär att ett team av undersköterskor besöker den äldre på sjukhuset och sedan möter upp den äldre i hemmet när hen skrivs ut från sjukhuset.

Förväntat resultat

- Äldre upplever att de vet vilket stöd som finns att få vid behov av äldreomsorg.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de bemöts på ett respektfullt sätt.	100 %		Tertial
♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att de får ett respektfullt bemötande	100 %		Tertial
♀ Andel äldre som känner sig trygga i dagverksamheten	100 %		År

Nämndmål:

1.5.3. Äldre är med och utformar sin beviljade insats

Beskrivning

Genomförandeplanerna är centrala för att säkerställa att den äldre får den hjälp och det stöd som beviljats. Den äldre involveras både i planeringen och i genomförandet av den beviljade insatsen.

Inom hemtjänsten ligger fokus på arbetet med att öka personalkontinuiteten. Detta sker bland annat genom förbättrad samverkan runt den äldres behov och ökad flexibilitet för att tillmötesgå den äldres önskemål inom ramen för biståndsbeslutet. Arbets sättet stämmer väl överens med arbets sättet med ramtid som innebär att beställningarna är mindre detaljrika och utförandet lättare att påverka för den äldre.

Förebyggande och hälsofrämjande insatser är ett viktigt område som spelar en stor roll för ett friskare och bättre åldrande. Aktiviteterna i dagverksamheten, på aktivitetscentret och de sociala mötesplatserna utvecklas kontinuerligt i dialog med de äldre. Även informationen om, och sättet att kommunicera, vilka aktiviteter som finns utvecklas för att nå fler besökare.

Förväntat resultat

- Äldre upplever att de har möjlighet att påverka utformningen av de dagliga insatserna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel äldre i biståndsbeslutad dagverksamhet som kan påverka vilka aktiviteter som ska finnas i dagverksamheten	60 %		År
♀ Andel äldre i vård - och omsorgsboende som kan påverka hur hjälpen genomförs	100 %		Tertial
Andel äldre med hemtjänst som får hjälp på önskade tider	90 %		Tertial
♀ Andel äldre med hemtjänst som får hjälp så som överenskommits	100 %		Tertial

Nämndmål:

1.5.4. Äldre som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa har stöd utifrån sina behov

Beskrivning

Hemlöshet i Stockholm förekommer i alla åldersgrupper och det finns ett växande stödbehov bland kvinnor och män som är 65 år och äldre. Genom samordnade och gemensamt utvecklade arbetssätt stödjer verksamheterna den enskilde på ett effektivare sätt. Äldre hemlösa med särskilda behov, som psykisk ohälsa, missbruk och våldsutsatthet, uppmärksammas särskilt.

Förväntat resultat

- Äldre som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa upplever att de får det stöd som de har behov av.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Avdelningen för äldreomsorg och sociala avdelningen samverkar kring personer över 65 år som är hemlösa.	2018-01-01	2020-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet "En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt" genom att säkerställa goda förutsättningar för företagande på Södermalm. Genom fortsatt arbete med platssamverkan där även lokala näringslivet är involverat möjliggörs trygga och välfungerande platser inom stadsdelsområdet för att driva företag.

Förvaltningen tar tillsammans med stadsdelsförvaltningarna i innerstaden fram en årlig boendeplan som utgör underlag för den stadsövergripande boendeplaneringen av särskilt boende för äldre respektive för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen samplanerar behovet av förskoleplatser med berörda förvaltningar då nybyggnation av bostäder geografiskt ligger på gränsen eller i nära anslutning till olika stadsdelsnämndsområden.

Förvaltningen erbjuder ett varierat utbud av fritids-, idrotts- och kulturaktiviteter inom öppna förskolan, parklekarna och fritidsverksamheterna. Aktiviteterna ska vara tillgängliga för alla oavsett kön, ursprung och funktionsförmåga. Förvaltningen arbetar riktat mot nyanlända ungdomar boende på anvisningsboenden inom ramen för projekt för förebyggande integrationsarbete. Förvaltningen arbetar också med att stimulera flickor och pojkar till fysisk aktivitet.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att inventera och planera för energieffektivisering i förvaltningens verksamhetslokaler. Arbetet med att få in matavfallssortering och förbättra källsorteringen i förvaltningens verksamheter fortsätter. Alla verksamheter ska arbeta för att användningen av plast ska fasas ut så långt som möjligt.

Ekosystemtjänsterna utvecklas i stadsdelsområdets parker och grönområden, exempelvis genom att upprätthålla förvaltningen av värdefulla naturmiljöer.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att när det är möjligt öka andelen upphandlad verksamhet.

I förvaltningens trygghetsarbete ingår att säkerställa goda förutsättningar för företagande inom stadsdelsområdet. Genom Söderandan samverkar förvaltningen med företag, företagarföreningar och polis i syfte att bland annat förebygga brott. Genom fortsatt arbete i Söderandan där även lokala näringslivet är involverat möjliggörs trygga och välfungerande platser inom stadsdelsområdet för att driva företag.

Nämndmål:

2.1.1. Kontinuerligt pröva att upphandla verksamhet i konkurrens

Beskrivning

Som ett medel att driva utvecklingen ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar riktning sker inköp av varor och tjänster genom stadens inköpsportal. Vid utgångna avtal och när ny verksamhet ska startas prövar förvaltningen alltid möjligheterna till upphandling. Förvaltningen fortsätter att arbeta för att det finns tillräcklig kompetens för att genomföra upphandlingar och följa upp upphandlad verksamhet.

Förväntat resultat

- Andelen upphandlad verksamhet i förhållande till den totala verksamheten ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Använda stadens gemensamma arbetssätt, vägledning och systemstöd för upphandling.	2019-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.1.2. Det är tryggt och säkert att vara företagare i Södermalms stadsdelsområde

Beskrivning

I förvaltningens trygghetsarbete ingår att säkerställa goda förutsättningar för företagande inom stadsdelsområdet. Genom Söderandan samverkar förvaltningen med företag, företagarföreningar och polis i syfte att bland annat förebygga brott inom handeln. Söderandan informerar företagare om åtgärder som kan vidtas för att minska risken för hot, rån och stöld. Genom medlemskap i Söderandan erbjuds företagare ett stort nätverk. Om en företagare är otrygg erbjuds möjlighet att boka ett möte med lämpliga representanter från Söderandan för att diskutera hur tryggheten och säkerheten kan öka. Genom fortsatt arbete i Söderandan där även lokala näringslivet är involverat möjliggörs trygga och välfungerande platser inom stadsdelsområdet för att driva företag.

Förväntat resultat

- Anmälda hot, rån och tillgrepp mot företagare minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Söderandan erbjuder sina medlemsföretag en frukostföreläsning under året inriktad på trygghet och säkerhet samt förebyggande åtgärder mot stöld och snatteri.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att årligen göra boendepaner för äldreboenden och grupp- och servicebostäder tillsammans med övriga stadsdelsförvaltningar i region innerstaden. Planerna ligger till grund för stadens övergripande planering. Inga grupp- och servicebostäder kommer att färdigställas under året. De två kommande grupp- och servicebostäderna inom bland annat kvarteret Persikan är försenade i processen och kommer att färdigställas tidigast år 2022. Förvaltningen samplanerar behovet av förskoleplatser med berörda förvaltningar då nybyggnation av bostäder geografiskt ligger på gränsen eller i nära anslutning till olika stadsdelsnämndsområden. Förvaltningen anmäler intresse i lämpliga kommande byggprojekt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål:

2.2.1 Inom Södermalms stadsdelsområde byggs attraktivt och hållbart så att människors och verksamheters olika behov av samhällsservice tillgodoses

Beskrivning

Förvaltningen bevakar de lokala intressena inom de områden förvaltningen har rådighet över när nya bostäder planeras i stadsdelsområdet. Förvaltningen framför tidigt behov av exempelvis nya förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre, samt initierar samarbete för att säkerställa att förutsättningar skapas för att bedriva kommunal verksamhet. Förvaltningen bevakar också att parkmark som används för bostäder kompenseras.

Förväntat resultat

- Vid nybyggnation planeras invånarnas behov av anpassade bostäder och lokaler in tidigt i processen.
- Använd parkmark kompenseras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Anmäla intresse i lämpliga byggprojekt.	2018-01-01	2020-12-31
Samverka med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden i arbetet med att ta fram underlag till stadsövergripande boendepanering av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning.	2020-01-01	2020-12-31
Samverka med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden i arbetet med att ta fram underlag till stadsövergripande äldreboendepan.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att förvaltningen minskar utsläppen av växthusgaser genom att transporter, leveranser och resor är klimatsmarta. Medarbetarna går, cyklar eller åker kollektivt så långt det är möjligt.

Arbetet med Agenda 2030, som bland annat omfattar att bekämpa klimatförändringarna samt skapa hållbara städer och samhällen, genomsyrar verksamheten.

Nämndmål:

2.3.1. Nämndens transporter och resor är klimatsmarta

Beskrivning

Stockholms stads nya Rese- och mötespolicy ger vägledning i ett hållbart resande. Resor och transporter sker på ett hållbart och klimatsmart sätt vilket exempelvis innebär att medarbetare så långt det är möjligt går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten.

Förväntat resultat

- Minskade utsläpp av växthusgaser genom hållbart resande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningens alla verksamheter ska ha kännedom om stadens nya Rese- och mötespolicy.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att erbjuda ett varierat utbud av aktiviteter inom öppna förskolan, parklekarna och fritidsverksamheterna. Aktiviteterna ska vara tillgängliga för alla oavsett kön, ursprung och funktionsförmåga. Fritidsverksamheten skapar förutsättningar för ungdomars val av en positiv livsstil och främjar delaktighet i samhället. Barn och unga i förskolan, den öppna fritidsverksamheten och på fritidsgårdarna har möjlighet att ta del av kulturaktiviteter.

Förvaltningen arbetar riktat mot nyanlända ungdomar boende på anvisningsboenden inom ramen för projekt för förebyggande integrationsarbete. Förvaltningen arbetar också med att motivera flickor och pojkar till fysisk aktivitet. Studiehjälp inom fritidsgårdarna erbjuds i samverkan med civilsamhället.

Verksamheten fortsätter att utveckla aktivitetscentret bland annat genom att ordna kulturaktiviteter för de äldre.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	75 %	75 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	76 %	75 %	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	65 %	65 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder utreda möjligheten att i vattennära stadsdelar att anlägga bryggor där föreningar kan förtöja föreningsflottar, exempelvis bastuflottar och förråd för utrustning till vattenidrotter, för självkostnadspris.	2020-01-01	2020-12-31
 Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att från 2021 samla ansvaret för stadens samtliga motionsspår under idrottsförvaltningen.	2020-01-01	2020-12-31
 Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och arbetsmarknadsnämnden ta fram en modell för hur man ska arbeta uppsökande mot nyanlända för att få dem aktiva i föreningslivet.	2020-01-01	2020-12-31
 Kulturnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser utforma en strategi för gatukonst och muralmålningar i stadsmiljön genom ökad samverkan med fastighetsägare samt förenklad tillståndshandling.	2020-01-01	2020-12-31
 Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser ta fram en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.4.1. Barn och unga har tillgång till fritids- och kulturaktiviteter

Beskrivning

Den öppna förskolan, parklekarna och fritidsverksamheterna är öppna och attraktiva för alla barn och unga.

Parklekarna är en öppen verksamhet som erbjuder pedagogiska och lekfulla miljöer. Verksamheten arbetar för att engagera även annan barn- och ungdomsverksamhet som vill driva kompletterande aktiviteter i parklekarnas lokaler eller i utemiljön. Den öppna förskolan erbjuder en pedagogisk gruppverksamhet och gemenskap till både barn och vårdnadshavare.

Fritidsverksamheterna utvecklas för att få en jämnare könsfördelning genom att nå fler flickor, öka medarbetarnas genusmedvetenhet och normkreativa tänkande. Förvaltningen arbetar riktat mot nyanlända ungdomar som bor på anvisningsboenden inom ramen för projekt för förebyggande integrationsarbete. Förvaltningen arbetar också med att motivera flickor och pojkar till fysisk aktivitet bland annat i samverkan med föreningslivet. Verksamheten fortsätter att erbjuda studiehjälp inom fritidsgårdarna i samverkan med civilsamhället.

Flickor och pojkar, kvinnor och män har lika möjligheter att ta del av verksamheternas kulturutbud oberoende av funktionsförmåga. Barn och unga i förskolan, den öppna fritidsverksamheten och på fritidsgårdarna har möjlighet att ta del av kulturaktiviteter.

Förväntat resultat

- Flickor och pojkar har tillgång till fritidsaktiviteter.
- Flickor och pojkar har tillgång till kulturaktiviteter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fritidsverksamheterna och fritidsgårdarna arrangerar idrotts- och motionsmöjligheter för barn, ungdom och personer med funktionsnedsättning.	2019-01-01	2020-12-31
Föreningar ges möjlighet att visa upp sin verksamhet genom exempelvis prova på-tillfällen på fritidsgårdar.	2019-01-01	2020-12-31
Parklekarna arrangerar idrotts- och motionsaktiviteter.	2019-01-01	2020-12-31
Utöka öppettiderna i parklekarna.	2018-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta med utgångspunkt i Stockholms stads miljöprogram.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att inventera och planera för energieffektivisering i förvaltningens verksamhetslokaler. Vid behov ersätts armaturer och vitvaror till mer energieffektiva alternativ. Arbetet med att sortera matavfall och förbättra källsorteringen i förvaltningens verksamheter fortsätter. Alla verksamheter arbetar för att användningen av plast fasas ut så långt som möjligt.

Ekosystemtjänsterna utvecklas i stadsdelsområdets parker och grönområden, exempelvis genom att upprätthålla förvaltningen av värdefulla naturmiljöer. Parkträden bidrar till att rena luften och utjämna temperaturskillnader varför trädförnyelse och tillämpning av framtagna trädvårdsplaner är viktigt. Vid valet av nytt växtmaterial läggs stor vikt vid att främja pollinerande egenskaper med syfte att bidra till biologisk mångfald och utveckling av ekosystemtjänster. För att tillgängliggöra naturreservatet Årsta holmar för medborgarna söks medel till en båtförbindelse.

Arbetet med Agenda 2030, som bland annat omfattar hållbar energi, bekämpa klimatförändringarna, ekosystem och biologisk mångfald samt hållbara städer och samhällen, genomsyrar verksamheten.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %	100 %	År
 Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	70 %	70 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	70 %	55 %	År
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,9	1,9 kg CO ₂ per kg livsmedel	År
 Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter	2 %	2 % energieffektivisering relativt 2018	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Totalt köpt energi i stadens verksamheter	3,64 GWh	1945 GWh	År
 Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)	40 st	5 000 st	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.5.1. Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö

Beskrivning

Verksamheterna arbetar med utgångspunkt i Stockholms stads miljöprogram. Verksamheterna arbetar systematisk med att minska sin energiförbrukning. I samband med ny- och ombyggnationer av förvaltningens lokaler sker samarbete med hyresvärdar om energieffektivisering.

Alla verksamheter arbetar för att användningen av plast fasas ut så långt som möjligt. Verksamheter som köper livsmedel och måltider förhåller sig till Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat. Arbetet med att få fler verksamheter att sortera matavfall fortsätter.

Förväntat resultat

- Användningen av plast minskar.
- Energiförbrukningen i verksamhetslokaler minskar.
- Antal verksamheter som sorterar matavfall ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla verksamheter arbetar för att användningen av plast fasas ut så långt som möjligt.	2020-01-01	2020-12-31
Anordna en dag för hållbarhet i förvaltningens verksamheter.	2020-01-01	2020-12-31
Fortsätta arbetet med att sortera matavfall och förbättra källsorteringen i förvaltningens verksamheter.	2020-01-01	2020-12-31
Införa det nya miljöprogrammet med tillhörande handlingsplaner i förvaltningens verksamheter.	2020-01-01	2020-12-31
Inventera och planera för energieffektivisering i förvaltningens verksamhetslokaler.	2020-01-01	2020-12-31
Verksamheter som köper livsmedel och måltider förhåller sig till Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.5.2. Parker och grönområden bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster och utvecklas för att mildra effekterna av extrema klimatförhållanden

Beskrivning

Ekosystemtjänsterna utvecklas i stadsdelsområdets parker och grönområden, exempelvis genom att upprätthålla förvaltningen av värdefulla naturmiljöer. Parkträden bidrar till att rena luften, binda och förbättra jord samt utjämna temperaturskillnader varför trädförnyelse och tillämpning av framtagna trädvårdsplaner är viktigt.

Inom stadsdelsområdet finns två naturreservat. Skötseln av reservaten görs utifrån framtagna fördjupade skötselplaner.

Vid valet av nytt växtmaterial läggs stor vikt vid att främja pollinerande egenskaper med syfte att bidra till biologisk mångfald och utveckling av ekosystemtjänster. Anlagda växtbäddar bidrar bland annat med att fördröja stora mängder dagvatten i samband med skyfall. Nektarrika örter tillåts blomma innan klippning på lämpliga platser för att främja biologisk mångfald. Vid gräsrenovering sås ängsfröer in där det bedöms lämpligt.

Stadsmiljöverksamheten fortsätter arbetet att tillskapa faunadepåer och insekshotell där det bedöms lämpligt, detta i syfte att bland annat underlätta för pollinerande insekter.

Förväntat resultat

- Ekosystemtjänster bidrar till att rena luften, minska halterna av växthusgaser, utjämna temperaturväxlingar och främja pollinerarnas förutsättningar.
- Parkerna hanterar stora mängder dagvatten på ett bättre sätt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra skötselåtgärder i naturreservatet Sickla Park enligt skötselplan.	2019-01-01	2020-12-31
Genomföra skötselåtgärder i naturreservatet Årsta holmar enligt fördjupad skötselplan.	2019-01-01	2020-12-31
Genomföra trädförnyelse.	2020-01-01	2020-12-31
I samband med parkutveckling välja växtmaterial med goda egenskaper för pollinerare.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet "En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden" genom att verksamheten drivs inom givna ekonomiska ramar och uppfyller uppsatta mål. En budget i balans skapar trygghet och kontinuitet. Stadsdelsnämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att den ryms inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.

Förvaltningen är en attraktiv och ansvarstagande arbetsgivare. Ledarskapet är präglat av tillit, mod, kommunikation och förmåga att leda i förändring. Ledarskapet baseras på Stockholms stads personalpolicy och förvaltningens kärnvärden som är professionella, engagerade och nytänkande.

Förvaltningen arbetar hälsofrämjande och för ett hållbart arbetsliv där minskad sjukfrånvaro och tillfredsställande personalomsättning är prioriterade områden. Det råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering. I förvaltningen råder goda arbetsvillkor för samtliga där en trygg anställning är en självklarhet. Arbetet med att minimera ofrivillig deltid fortsätter.

Medarbetarna uppmuntras till att vara engagerade och innovativa för att utveckla verksamheten. Kompetensutveckling inom digitalisering prioriteras för att effektivisera de administrativa processerna.

För att utveckla förvaltningens inköp och upphandling är samverkan med stadsledningskontoret och serviceförvaltningen viktig. Det gäller stöd i stadens gemensamma arbetssätt, systemstöd och utbildningar för inköp och upphandling.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att verksamheten drivs inom givna ekonomiska ramar och uppfyller uppsatta mål. En budget i balans skapar trygghet och kontinuitet. Stadsdelsnämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att den ryms inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.

För att nämndens resurser ska används på bästa sätt för medborgarna är det viktigt att samtliga verksamheter bedrivs kostnadseffektivt. Alla verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling och effektivisering.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

3.1.1. Nämndens verksamheter drivs inom givna ekonomiska ramar och uppfyller verksamhetens mål

Beskrivning

Stadsdelsnämndens ekonomi är långsiktigt hållbar. En budget i balans skapar trygghet och kontinuitet. Stadsdelsnämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.

Prognossäkerheten är central i arbetet med att nå en budget i balans. Enheternas budgetar följs regelbundet upp genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller där åtgärder vidtas vid behov. Vid befarat budgetöverskridande vidtas åtgärder för att undvika obalans i budget.

Förväntat resultat

- Verksamheten ryms inom tilldelad budget.
- Prognossäkerheten är god.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att vara en attraktiv och ansvarstagande arbetsgivare. Ledarskapet är präglad av tillit, mod, kommunikation och förmåga att leda i förändring. Chefer uppmuntrar till nya idéer och lösningar för att utveckla verksamheten. Cheferna utövar ett ledarskap som baseras på Stockholms stads personalpolicy, förvaltningens kärnvärden och relevant ledarutbildning samt ett ändamålsenligt verksamhetsstöd.

Förvaltningen arbetar hälsofrämjande och för ett hållbart arbetsliv där minskad sjukfrånvaro och tillfredsställande personalomsättning är prioriterade områden. Det råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering. Verksamheterna arbetar förebyggande och stödjande när medarbetare utsätts för hot och våld. I förvaltningen råder goda arbetsvillkor för samtliga där en trygg anställning är en självklarhet. Arbetet med att minimera ofrivillig deltid fortsätter.

Medarbetarna uppmuntras till att vara engagerade och innovativa för att utveckla verksamheten. Kompetensutveckling inom digitalisering prioriteras för att effektivisera de administrativa processerna.

Arbetet med Agenda 2030, som bland annat innehåller jämställdhetsintegrering och bra arbetsvillkor, genomsyrar verksamheten.

Vid inköp av varor och tjänster används e-inköp i första hand från leverantörer som upphandlats.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	82	82	År
 Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter.	2 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	100 %	Tas fram av nämnden	Tertial
 Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	90 %	90 %	År
 Andel upphandlingar där marknaddialog har genomförts	100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Index Bra arbetsgivare	84	84	År
 Sjukfrånvaro	6,9 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,3 %	Tas fram av nämnden	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samlokalisering mellan folkbibliotekens verksamheter och stadsdelarnas medborgarservice i syfte att förenkla för medborgarna, effektivisera stadens lokalförsörjning och stärka stadens offentliga mötesplatser	2020-01-01	2020-12-31
 Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och berörda nämnder i deras arbete med vidareutbildning och kompetensutveckling av medarbetare som saknar relevant grundutbildning	2020-01-01	2020-12-31
 SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

3.2.1. Chefer utövar ett ledarskap präglat av tillit, mod, kommunikation och har förmåga att leda i förändring

Beskrivning

Ledarskapet är präglat av tillit, mod och kommunikation. Varje chef uppmuntrar medarbetarna till nya idéer och lösningar för att utveckla verksamheten. Chefer utövar ett ledarskap som uppmuntrar ett aktivt och ansvarstagande medarbetarskap samt har kompetens och verktyg att leda i förändring.

Cheferna utövar ett ledarskap som baseras på Stockholms stads personalpolicy, förvaltningens kärnvärden och relevant ledarutbildning och som möjliggörs genom ett professionellt verksamhetsstöd.

Förväntat resultat

- Organisationen präglas av nytänkande och öppet klimat där alla medarbetare bidrar aktivt.
- Chefer känner sig trygga i utövandet av sitt ledarskap.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta arbetet med förvaltningens kärnvärden inom alla verksamheter.	2020-01-01	2020-12-31
Utreda och kartlägga behov och insatser för ledarutveckling.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

3.2.2. I förvaltningen råder en god och hälsofrämjande arbetsmiljö med goda arbetsvillkor

Beskrivning

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är aktivt och utvecklas ständigt med fokus på organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA). Kompetensutveckling erbjuds till både chefer och medarbetare avseende OSA.

Förvaltningen arbetar hälsofrämjande och för ett hållbart arbetsliv där minskad sjukfrånvaro och tillfredsställande personalomsättning är prioriterade områden för aktiviteter, uppföljning och stöd. För att uppnå målet med att minska sjukfrånvaron är det viktigt med tidiga insatser.

I förvaltningen råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering. Verksamheterna arbetar förebyggande och stödjande när medarbetare utsätts för hot och våld.

I förvaltningen råder goda arbetsvillkor där en trygg anställning är en självklarhet och ofrivillig deltid minskar. Förvaltningen fortsätter arbetet med handlingsplanen för heltid som norm.

Förväntat resultat

- Minskad sjukfrånvaro och tillfredsställande personalrörlighet.
- Verksamheterna har en god och hälsosam arbetsmiljö som är fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier samt repressalier.
- Medarbetare med ofrivilligt deltidsarbete minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Använda medarbetarenkäten som ett stöd i SAM, (systematiska arbetsmiljöarbetet).	2020-01-01	2020-12-31
Chefer och medarbetare arbetar enligt OSA (organisatorisk och social arbetsmiljö), bland annat genom att delta i arbetsmiljöutbildning.	2020-01-01	2020-12-31
Fortsätta arbetet med att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare enligt stadens handlingsplan.	2020-01-01	2020-12-31
Genomföra och följa upp de aktiviteter som tagits fram i handlingsplanen för att minska andelen medarbetare med ofrivillig deltid.	2020-01-01	2020-12-31
Handlingsplan tas fram i verksamheter med hög sjukfrånvaro.	2020-01-01	2020-12-31
Revidera rutiner för att hantera och motverka, diskriminering, hot och våld, trakasserier, sexuella trakasserier, repressalier och kränkande särbehandling.	2020-01-01	2020-12-31
Säkerställa att alla chefer har kompetens i att ta fram och följa upp adekvat personalstatistik.	2020-01-01	2020-12-31
Tydliggöra vikten av arbetet med tidiga insatser vid korttidsfrånvaro, såsom omtankesamtalet.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

3.2.3. Medarbetarna är engagerade och har rätt kompetens

Beskrivning

Medarbetarna är engagerade och innovativa för att utveckla verksamheten. Samtliga avdelningar har en långsiktig planering för att behålla, utveckla samt rekrytera medarbetare med rätt kompetens för både nutid och framtid. All rekrytering sker kompetensbaserat. Lönebildningen stärker förmågan att behålla, attrahera, rekrytera och utveckla önskvärd kompetens.

Förväntat resultat

- Verksamheterna utvecklas genom medarbetarnas engagemang och nytänkande.
- Den långsiktiga kompetensförsörjningen säkerställs genom aktiva åtgärder.
- Cheferna har kunskap i kompetensbaserad rekrytering.
- Cheferna har kunskap i lönesättning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbeta med kompetensförsörjningsplanens aktiviteter på lång och kort sikt.	2020-01-01	2020-12-31
Cheferna utbildas i lönesättning.	2020-01-01	2020-12-31
Säkerställa att chefer har kunskap i att rekrytera kompetensbaserat.	2020-01-01	2020-12-20

Nämndmål:

3.2.4. Innovationer och digitala arbetssätt leder till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheten

Beskrivning

Förvaltningen stödjer en innovativ kultur för att möta förändrade behov hos medborgarna och framtidens utmaningar. I digitaliseringsprojekt ska det finnas tydliga metoder för projektarbete, uppföljning och utvärdering som leder till effektivisering och/eller ökad kvalitet och medborgarnytta. Förvaltningen samverkar för innovation och strategiska digitaliseringsfrågor med olika aktörer bland annat stadsledningskontoret och övriga förvaltningar. En ökad digital kompetens och kompetensutveckling att använda digitala verktyg effektivt prioriteras.

Förväntat resultat

- Digitala arbetssätt är införda.
- En ökad insikt i hur digitaliseringens möjligheter kan effektivisera förvaltningens administrativa processer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stärka chefer och ledares förmåga att leda digital utveckling.	2019-01-01	2020-12-31
Ta fram rutiner för effektivt informationssäkerhetsarbete.	2019-01-01	2020-12-31
Utreda möjligheter till en mer kostnadseffektiv administration.	2020-01-01	2020-12-31
Öka användande av digitala arbetssätt.	2019-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

3.2.5. Förvaltningens inköpsprocess är effektiv genom att verksamheterna använder stadens system för e-handel

Beskrivning

Som ett medel att driva utvecklingen ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar riktning sker inköp av varor och tjänster genom stadens inköpsportal. För detta används stadens system för e-handel för inköp från anslutna leverantörer. Genom att använda det elektroniska inköpsstödet ökar förutsättningarna för att inköpen sker på rätt sätt och ökar avtalstroheten gentemot leverantörer. De som hanterar tjänstebeställningar i e-handelssystemet och de som har rollen som superanvändare utbildar sig i samverkan med serviceförvaltningens e-handelsfunktion.

Förväntat resultat

- Förvaltningens avtalstrohet ökar genom inköp i stadens system för e-handel.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Medarbetare som hanterar tjänstebeställningar i e-handelssystemet och medarbetare som har rollen som superanvändare utbildar sig i samverkan med serviceförvaltningens e-handelsfunktion.	2019-01-01	2020-12-31

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige tilldelar ekonomiska medel till stadsdelsnämnderna enligt ett fördelningssystem, där resurserna i huvudsak fördelas efter stadsdelsområdenas socioekonomiska struktur och genom schablonersättning per prestation. Stadsdelsnämnderna får sina medel tilldelade som ett anslag. Inom ramen har stadsdelsnämnderna möjlighet att omdisponera anslaget och prioritera mellan verksamheterna, så länge de följer de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt.

Kommunfullmäktiges förslag till driftbudget för stadsdelsnämnden år 2020 är netto 2 432,5 mnkr. Jämfört med år 2019 har budgeten ökat med 86,1 mnkr. Flera av nämndens verksamheter är budgeterade efter prestationer. En del av det ökade anslaget ska täcka pris- och löneökningar.

Investeringsbudgeten för år 2020 är 22,0 mnkr, varav 3,0 mnkr är till maskiner och inventarier och 19,0 mnkr till stadsmiljöverksamhet.

Tabellerna nedan visar budget 2020 netto per verksamhetsområde, budget 2019 netto per verksamhetsområde och prognos 2019.

Belopp, mnkr

	2019				2020		
	Budget			Prognos	Budget		
	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
Driftbudget							
Nämnd och förvaltningsadministration	72,1	-2,8	69,3	69,3	73,7	-2,8	70,9
Individ- och familjeomsorg	262,4	-72,8	189,6	208,6	271,1	-46,4	224,7
Stadsmiljöverksamhet	49,2	-0,8	48,4	49,9	49,4	-0,8	48,6
Förskoleverksamhet	495,7	-47,3	448,4	443,4	506,1	-53,0	453,1
Äldreomsorg	1 233,5	-191,0	1 042,5	1 029,5	1 243,3	-175,3	1 068,0
Stöd och service funktionsnedsättning	476,7	-38,5	438,2	438,2	486,4	-43,6	442,8
Fritid och kultur	29,5	-5,0	24,5	24,5	29,4	-6,6	22,8
Arbetsmarknadsåtgärder	39,5	-17,8	21,7	21,7	40,5	-16,6	23,9
Ekonomiskt bistånd	68,1	-6,7	61,4	67,4	75,8	-8,1	67,7
Övrig verksamhet	10,0	0,0	10,0	0,0	10,0	0,0	10,0
Summa drift	2 736,7	-382,7	2 354,0	2 352,5	2 786,8	-354,3	2 432,5

Intäkter och kostnader per verksamhetsområde

Tabellerna nedan visar fördelningen av externa intäkter och kostnader per verksamhetsområde i budget 2020, budget 2019 och prognos 2019. Budget- och prestationsjusteringar tillkommer under året. Budget 2020 innehåller kommunfullmäktiges beslutade intäkter och de förväntade omslutningsförändringarna.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Belopp, mnkr

Budget 2019			Prognos 2019	Budget 2020		
Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
72,1	-2,8	69,3	69,3	73,7	-2,8	70,9

Resursfördelningssystemet innehåller inte någon särskild tilldelning för att täcka nämndverksamhet, ledningsuppgifter och administrativt stöd till verksamheten. Det innebär att dessa funktioner finansieras genom omfördelning från verksamhetsområdena. Av den totala budgetramen har 70,9 mnkr omfördelats för detta ändamål.

Nettobudgeten för nämnd och förvaltningsadministration är 1,6 mnkr högre än budgeten för 2019. Ökningen beror främst på digitaliseringssatsningar, förstärkt kommunikation, ökade IT-kostnader och kommande lönerevision. Totalt uppgår förvaltningens administrativa kostnader till 2,9 procent av nämndens totala omslutning.

Individ- och familjeomsorg

Belopp, mnkr

	Budget 2019			Prognos 2019	Budget 2020		
	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
Individ- och familjeomsorg	262,4	-72,8	189,6	208,6	271,1	-46,4	224,7
Varav barn och ungdom	78,3	-9,6	68,7	86,4	139,3	-31,3	108,0
Varav vuxna	58,2	-6,6	51,6	60,9	63,7	-8,1	55,6
Varav socialpsykiatri	54,5	-19,9	51,1	61,6	68,1	-7,0	61,1

Verksamhetens nettobudget för år 2020 är 36,6 mnkr högre jämfört med budgeten för år 2019. Ökningen förklaras främst av satsningar inom barn- och ungdomsverksamheten.

Den förväntade intäktsminskningen om 26,4 mnkr hänförs till minskade intäkter från Migrationsverket för ensamkommande flyktingbarn. Intäkterna avser även andrahandsuthyrningar för försöks- och träningslägenheter.

Stadsmiljöverksamhet

Belopp, mnkr

	Budget 2019			Prognos 2019	Budget 2020		
	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
Stadsmiljö	49,2	-0,8	48,4	49,9	49,4	-0,8	48,6
Varav parkdrift	29,1	-0,8	28,3	29,8	29,0	-0,8	28,2
Varav avskrivn/intern ränta	20,1	0,0	20,1	20,1	20,4	0,0	20,4

Verksamhetens nettobudget för år 2020 är 48,6 mnkr inklusive kapitaltjänstkostnader om 20,4 mnkr. Budget för 2020 har ökat med 0,2 mnkr i förhållande till budget 2019. Driftbudgeten har minskat med 0,1 mnkr och kapitaltjänstkostnaderna ökat med 0,3 mnkr. Budgeten för år 2020 förväntas öka med begärda budgetjusteringar avseende naturreservat. Intäkterna i budget avser avgifter från koloniträdgårdsföreningarna inom stadsdelsområdet.

Förvaltningen föreslår nämnden att ansöka om 1,7 mnkr för naturreservat. Se mer under rubriken – Budgetjusteringar.

I budgeten för år 2020 är stadens internränta satt till 0,5 procent vilket är 0,5 procent lägre än 2019 års nivå.

Förskoleverksamhet

Belopp, mnkr

Budget 2019			Prognos 2019	Budget 2020		
Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
495,7	-47,3	448,4	443,4	506,1	-53,0	453,1

Verksamhetens nettobudget för år 2020 är 4,7 mnkr högre jämfört med budgeten för år 2019. Ökningen beror i huvudsak på att tilldelningen för socioekonomiskt tilläggsbelopp har höjts.

Kommunfullmäktiges budgetram 2020 bygger på antalet inskrivna förskolebarn per den 31 mars 2019, vilket är 3 081 barn. Budgetramen för år 2019 byggde på 3 120 barn. Förvaltningens prognos för år 2020 visar på ett barnantal om 2 828 barn. Slutlig budgetram kommer att tilldelas nämnden efter faktiskt barnantal under året. Förvaltningen har reserverat medel för denna skillnad som det lägre barnantalet innebär.

Förskoleverksamheten får en schablon per inskrivet barn. Liksom år 2019 ges 80 procent av schablonen till enheterna som ersättning i form av peng.

Intäkterna avser i huvudsak avgifter inom förskolan, försäljning av platser och ersättning för arbetsmarknadsåtgärder.

Förvaltningen föreslår nämnden att ansöka om 0,4 mnkr för giftfri förskola. Se mer under rubriken – Budgetjusteringar.

Äldreomsorg

Belopp, mnkr

Budget 2019			Prognos 2019	Budget 2020		
Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
1 233,5	-191,0	1 042,5	1 029,5	1 243,3	-175,3	1 068,0

Verksamhetens nettobudget för år 2020 är 25,5 mnkr högre än budgeten för år 2019.

Ökningen beror främst på höjda ersättningar från kommunfullmäktige jämfört med år 2019. Inom vård- och omsorgsboenden har ersättningen höjts enligt index med 2,7 procent. Ersättningen för hemtjänst i ordinärt boende har höjts med 2,5 procent. För hemtjänst som utförs på servicehus utgår 375 kr per timme dygnet runt. Ersättningen utgår från beställd tid. Intäkterna avser främst försäljning av platser och avgifter från brukare. Intäktsminskningen beror främst på minskad försäljning efter Bergsunds vård- och omsorgsboendes återgång till privat utförare.

Beställarbudgeten inom äldreomsorgen år 2020 baseras på ett genomsnitt av 770 vård- och omsorgsplatser och 2 120 personer med hemtjänstinsatser.

Förvaltningen föreslår nämnden att ansöka om 2,3 mnkr för aktivitetscenter och 2,6 mnkr för tryggt mottagande i hemmet. Se mer under rubriken – Budgetjusteringar.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Belopp, mnkr

Budget 2019			Prognos 2019	Budget 2020		
Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
476,7	-38,5	438,2	438,2	486,4	-43,6	442,8

Verksamhetens nettobudget för år 2020 är 4,6 mnkr högre än budgeten för år 2019.

Största delen av budgeten är rörlig och är baserad på antalet brukare i augusti år 2019. Under år 2020 kommer budgeten, precis som tidigare år, att justeras två gånger baserat på antalet brukare i verksamheten. Inom den rörliga delen av budgeten har ersättningen höjts med 1,4 procent för boende, daglig verksamhet, korttidsboende och korttidsstillsyn för barn över 12 år.

Beställarbudgeten inom funktionsnedsättning baseras främst på ett genomsnitt av 12 sjukhemsplaceringar, 15 personlig assistansärenden och 165 personer med hemtjänst.

Intäkterna avser främst hyresintäkter och försäljning av platser inom daglig verksamhet till andra förvaltningar och kommuner.

Barn, kultur och fritid

Belopp, mnkr

Budget 2019			Prognos 2019	Budget 2020		
Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
29,5	-5,0	24,5	24,5	29,4	-6,6	22,8

Verksamhetens nettobudget för år 2020 uppgår till 22,8 mnkr, vilket är 1,7 mnkr mer än budgeten för år 2019. Budgeten avser framför allt fritidsverksamhet, parklekar, sommarkollo och konsumentvägledning. Budgeten förväntas öka under året med 1,7 mnkr avseende fondmedel för sommarkollo som fördelas i samband med tertialrapport 1.

Arbetsmarknadsåtgärder

Belopp, mnkr

Budget 2019			Prognos 2019	Budget 2020		
Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
39,5	-17,8	21,7	21,7	40,5	-16,6	23,9

Verksamhetens nettobudget för år 2020 uppgår till 23,9 mnkr, vilket är 2,2 mnkr mer än budgeten för år 2019. Ökningen beror på satsningar för att få fler nyanlända i sysselsättning samt en ökning inom arbetsmarknadsåtgärder.

Av nettobudgeten är 7,5 mnkr avsatta för feriearbetare. Förvaltningens ambition är att kunna erbjuda 680 ungdomar feriearbete under år 2020, samma antal som år 2019.

Intäkterna i budget 2019 avser framförallt ersättningar från Arbetsförmedlingen för förvaltningens visstidsanställningar och offentligt skyddade anställningar (OSA).

Ekonomiskt bistånd

Belopp, mnkr

	Budget 2019			Prognos 2020	Budget 2020		
	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
Ekonomiskt bistånd	68,1	-6,7	61,4	67,4	75,8	-8,1	67,7
Varav handläggning	17,0	-1,0	16,0	22,4	28,6	-4,6	23,0

Verksamhetens nettobudget för år 2020 uppgår till 67,7 mnkr, vilket är 6,3 mnkr högre än budgeten för år 2019.

Budgeten innebär ett genomsnitt om 450 bidragshushåll per månad, vilket är en ökning med 30 bidragshushåll i månaden jämfört med budget 2019. I september månad uppgick antalet hushåll till 458. Det ökade antalet hushåll förklaras främst av ett ökat inflöde av bidragshushåll vad gäller nyanlända personer.

Intäkterna i budget 2020 avser framförallt stadsbidrag från Migrationsverket och återbetalningar av försörjningsstöd.

Övrig verksamhet

Belopp, mnkr

Budget 2019			Prognos 2019	Budget 2020		
Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
10,0	0,0	10,0	0,0	10,0	0,0	10,0

Under övrig verksamhet avsätts 10,0 mnkr för oförutsedda kostnader.

Investeringar

Mnkr	Verksamhetsplan 2019	Prognos 2019	Verksamhetsplan 2020
Större investeringar	15,4	7,4	9,4
Mindre investeringar	9,7	9,7	9,6
Klimatinvesteringar	3,8	3,8	0,0
Trygghetsskapande åtgärder	3,1	3,1	0,0
Totalt	25,132,0	24,0	19,0

I ovanstående tabell visas att budgeten för stora parkinvesteringar i verksamhetsplan 2019 var 6,0 mnkr större än för år 2020. Anledningen till det större beloppet år 2019 beror på de 5,4 mnkr som överfördes från år 2018 gällande medel för parkupprustningsprojektet i kvarteret Rosendal mindre. Medel för klimatinvesteringar och trygghetsskapande åtgärder söks under år 2020.

Större investeringar inklusive reinvesteringar

Stadsdelsnämnden har för år 2020 tilldelats 9,4 mnkr av kommunfullmäktige för de stora parkinvesteringarna och reinvesteringarna. Fördelning mellan projekt redovisas nedan.

Sickla Park (4,4 mnkr)

Under året färdigställs programmet för upprustning av lekplatsen i Sickla Park. Projektering påbörjas förutsatt att programmet antas av nämnden. Kommande upprustning innebär bland annat att lekplatsen erhåller ny lekutrustning och åtgärder för minskat slitage av naturreservatets ekmiljö. I projektet kommer förvaltningen att se över möjligheten att tillföra en vattenutkastare i närområdet. Utförandet av upprustningen planeras att påbörjas under 2021.

Solrosparken (0,5 mnkr)

Under året kommer ett program för en kommande upprustning av parken att tas fram. Eventuellt kan även arbetet med att ta fram projekteringshandlingar påbörjas. Utförandet av upprustningen planeras att påbörjas under 2021.

Tantolunden (0,5 mnkr)

Under året kommer ett program för en kommande upprustning av parken att tas fram.

Kvarteret Rosendal mindre

I samband med verksamhetsberättelsen för år 2019 kommer nämnden att begära överföring till år 2020 av de projektmedel om de cirka 8 mnkr som inte förbrukats under 2019. Orsaken är de omfattande arkeologiska utgrävningar som kraftigt påverkat projektets tidplan.

Reinvesteringar

Utbyte av trasiga skräpkorgar (1,0 mnkr)

Reparera trappor och murar med underhållsbehov (1,0 mnkr)

Trädförnyelse (2,0 mnkr)

Mindre investeringar

Stadsdelsnämnden tilldelas 9,6 mnkr för mindre parkinvesteringar under år 2020. Medlen kommer att användas till bland annat upprustning av lekplatser i syfte att förlänga lekplatsernas livslängd.

I samtliga projekt ingår tillgänglighetsåtgärder som en naturlig del.

Inventarier och maskiner

Mnkr	Verksamhetsplan 2019	Prognos 2019	Verksamhetsplan 2020
Totalt	11,1	11,1	3,0

Förvaltningens investeringsbudget för inventarier och maskiner är 3,0 mnkr för år 2020. Vid uppkomna behov kommer nämnden söka om utökad investeringsbudget i samband med tertialrapporter.

Resultatenheter

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska nämnden årligen i verksamhetsplanen besluta vilka enheter som ska vara resultatenheter.

Nämnden föreslår att sex resultatenheter inrättas under 2020, varav fem resultatenheter inom förskola samt en resultatenhet inom parklekar:

Förskolor

Område 1

Område 2

Område 3

Område 4

Område 5

Parklekar

Södermalms parklekar

Budgetjusteringar

	Mnkr
Medel för åtgärder för giftfri förskola	0,4
Aktivitetscenter	2,3
Tryggt mottagande i hemmet	2,6
Naturresevat	1,7
Klimatinvesteringar	2,6
Trygghetsskapande åtgärder	2,5
Summa	12,1

Förvaltningen föreslår nämnden att begära budgetjusteringar om totalt 12,1 mnkr enligt ovan tabell. Nedan följer en kort beskrivning av respektive budgetjustering som nämnden förslås begära.

Medel för åtgärder för giftfri förskola (in0,4 mnkr)

I Stockholms stads kemikalieplan 2014-2019, som antogs av kommunalfullmäktige i juni 2014, är barns vardag ett prioriterat område. Kemikalieplanen innehåller många åtgärder för att minska barns exponering av kemikalier, ett flertal handlar om förskolan. För mer information se bilaga ”Ansökan för åtgärder för giftfri förskola”.

Aktivitetscenter (2,3 mnkr)

I enlighet med budget för 2020 fortsätter stadens satsning på aktivitetscenter.

På Tanto seniorboende finns sedan hösten 2017 ett aktivitetscenter. Aktivitetscentrets huvudsakliga uppgift är att ordna aktiviteter och främja social gemenskap, motverka otrygghet samt bidra till fysisk aktivitet för de boende i seniorboendet och äldre i närområdet.

Medel begärs för personalkostnader, lokalkostnader och kostnader för aktiviteter om 2,3 mnkr. I personalkostnaderna ingår kostnader för två värdar anställda på heltid.

Tryggt mottagande i hemmet (2,6 mnkr)

Förvaltningen har sedan hösten 2019 börjat arbeta enligt modellen Tryggt mottagande i hemmet för att säkerställa en trygg hemgång från slutenvård eller korttidsboende.

Förvaltningen uppskattar kostnaden för detta till 2,6 mnkr. I kostnaden ingår personalkostnader för fyra undersköterskor, 0,25 tjänst som biträdande chef, lokalkostnader och övriga kostnader.

Naturresevat på Årsta holmar och Sickla Park (1,7 mnkr)

I kommunfullmäktiges budget för 2020 finns möjlighet att ansöka om budgetjustering för förbättrings- och skötselåtgärder av befintliga naturresevat. Åtgärderna ska vara genomförda under året. Förvaltningen föreslår nämnden att begära budgetjustering om 1,7 mnkr för nedanstående åtgärder på Årsta holmar och i Sickla Park.

För att Årsta holmar ska vara tillgängliga för allmänheten under den del av sommaren (augusti och september) då det inte råder tillträdesförbud på grund av gällande fågelskyddsbestämmelser, behöver en båtförbindelse upprättas. Förvaltningen avser därför att

upphandla en sådan tjänst. Båtförbindelsen har varit i drift de senaste tre åren och varit uppskattad av medborgarna (0,5 mnkr).

För att kunna vårda de värden som naturreservaten innehåller krävs skötsel enligt framtagna fördjupade skötselplaner för Årsta holmar och Sickla Park. Åtgärderna omfattar exempelvis fagning (borttagande av löst material från marken) samt borttransport av klipp från ängsslåttern på Årsta holmar med båt (0,6 mnkr)

Enligt ett beslut från stadsledningskontoret ska, efter inrättande av naturreservatet, olovligt förtöjda båtar vid Årsta holmar tas bort av stadsdelsförvaltningen. Förvaltningen uppskattar kostnaden för bortforsling av dessa båtar till 0,5 mnkr under 2020.

Behov finns att komplettera med ytterligare informationsskyltar för naturreservatet vid Sickla Park (0,1 mnkr).

Ovanstående åtgärder förutsätter att sökta medel avsedda för förbättrings- och skötselåtgärder för naturreservaten beviljas.

Klimatinvesteringar (2,6 mnkr)

I stadens centrala medelreserv för 2020 finns medel avsatta för klimatförbättrande åtgärder. Åtgärderna ska avse investeringar och kunna genomföras under 2020 samt ha ett tydligt samband med stadens nuvarande styrdokument inom klimat- och miljöområdet. Förvaltningen föreslår nämnden att begära budgetjustering om 2,6 mnkr för klimatinvesteringar som ska användas till:

- Inköp av 10 stycken självkomprimerande solcellsdrivna skräpkorgar (0,6 mnkr).
- Restaurering av växtbäddar för en del av stadsdelsområdets befintliga parkträd samt en mindre mängd perennplanteringar och buskage genom anläggande av nya växtbäddar med biokol. Vid ett eventuellt utbyte av växtmaterial beaktas möjligheten att utveckla den biologiska mångfalden (2,0 mnkr).

Ansökan om investeringsmedel för klimatåtgärder 2020 medföljer som bilaga "Ansökan om klimatinvesteringsmedel 2020".

Trygghetsskapande åtgärder (2,5 mnkr)

I stadens centrala medelreserv för 2020 finns medel avsatta för trygghetssatsningar. Åtgärderna ska avse fysiska investeringar på mark, anläggning eller fastighet, kunna genomföras under 2020, samt utgå ifrån en lokal behovsanalys av tryggheten.

Förvaltningen föreslår nämnden att begära budgetjustering om 2,5 mnkr för trygghetsskapande åtgärder fördelat på:

- Trygghetsskapande fysiska åtgärder längs med parkstråket mellan Maria Prästgårdsgata och Rosenlundsgatan. (1,3 mnkr).
- Trygghetsskapande åtgärder i Björns Trädgård (1,2 mnkr).

Ansökan om investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder 2020 medföljer som bilaga "Ansökan om investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder 2020".

Omslutningsförändringar

Mnkr	Budget KF 2020	Verksamhetsplan 2020	Omslutningsförändring
Kostnader	2 509,7	2 785,7	276,0
Intäkter	-77,2	-353,2	-276,0
Netto	2 432,5	2 432,5	0,0

I kommunfullmäktiges budget har endast kostnader och intäkter för nämndens egen verksamhet tilldelats. Vid försäljning av verksamhet till andra stadsdelar och kommuner ökar nämnden sin omslutning på kostnads- och intäktssidan. Dessutom återsöker nämnden ersättning för kostnader avseende ensamkommande flyktingbarn. Nettot av omslutningsförändringarna är alltid noll. Omslutningsförändringar för 2020 beräknas till 276,0 mnkr.

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

År 2015 fattade FN beslut om Agenda 2030 som innehåller sjutton globala mål för en hållbar utveckling. De globala målen är ett stöd för att utveckla stadens arbete för social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Det finns tre viktiga principer för att kunna genomföra de sjutton globala målen för Agenda 2030. Den första principen är att målen är universella och alla länder har också ett gemensamt ansvar för genomförandet. Den andra principen är att målen är integrerade och odelbara vilket betyder att inget mål kan nås utan framgång inom ett annat. Det innebär att alla målen behövs för att agendan ska kunna uppnås. Den tredje principen är att ingen ska lämnas utanför vilket innebär att målen ska genomföras med särskild hänsyn till de människor och samhällen som har sämst förutsättningar.

Stockholms stad har för varje mål utsett en eller flera nämnder eller bolagsstyrelser som målsansvariga. Målsansvariga ska vara drivande för att staden ska uppnå hållbarhetsmålet och samverka brett med berörda verksamheter i staden. Stadsdelsnämnderna är inte målsansvariga för något av de globala målen.

Förvaltningen bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 i den ordinarie verksamheten genom att bland annat ta hänsyn till barns rättigheter, nationella minoriteters rättigheter samt öka tillgängligheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättning. Samverkan sker med relevanta nämnder i staden, civilsamhället, näringslivet och akademien.

En central samverkansprocess som bidrar till stadens måluppfyllelse är att stadsdelsförvaltningen samverkar med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, fastighetskontoret och trafikkontoret i planerings- och utvecklingsfrågor för att få en helhetssyn kring utvecklingen av stadsdelsområdet. Förvaltningen ser ett behov av att utveckla samverkan med det lokala näringslivet för att fler nyanlända ska få arbete. Förvaltningen fortsätter utveckla samverkan med berörda fackförvaltningar, polis, civilsamhället, lokala näringslivet och fastighetsbolag för att utveckla Medborgarplatsen till en mer attraktiv och trygg plats inom ramen för platsamverkan Medborgarplatsen. Samverkan med de fastighetsägare där förvaltningen hyr lokaler utvecklas i syfte att

energieffektivisera.

Arbetet med jämställdhetsintegrering pågår inom samtliga verksamheter. Vid analys av uppföljningar och statistik lyfts könsaspekten i de fall det är möjligt för att synliggöra eventuella olikheter samt möjliggöra analys och förbättringsåtgärder. Förskolornas arbetssätt utgår från ett medvetet genus- och normkritiskt perspektiv. Socialtjänstens verksamheter analyserar delaktighet bland brukare och utformning av insatser utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Inom äldreomsorgen skapas en god kvalitet genom att ha en dialog med den äldre och individanpassa insatserna. Inom stadsmiljöområdet genomförs parkupprustningar utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Analys görs av hur parkerna används bland annat utifrån kön.

Förvaltningen har ett nätverk för jämställdhetsfrågor, Jämsam, där alla verksamheter är representerade. Fokus är att driva och utveckla förvaltningens arbete med jämställdhetsintegrering.

Systematiskt kvalitetsarbete

Stadens system för integrerad styrning och uppföljning stödjer verksamheten i att ha tydligt fokus på resultat för invånarna. Stadsdelsdirektörens stab har ansvaret för att samordna arbetet med att ta fram verksamhetsplan, tertiäluppföljningar och verksamhetsberättelse. Ansvaret för samordningen av den ekonomiska uppföljningen ligger på ekonomiavdelningen.

Förvaltningens interna kontrollarbete är centralt i det systematiska kvalitetsarbetet. Syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning och undgå allvarliga fel och skador. En internkontrollplan har tagits fram där oönskade händelser, som kan hindra nämnden från att uppnå sina mål, hanteras.

För att kunna rätta till fel och brister och utveckla och förbättra verksamheten vidareutvecklar förvaltningen rutinerna för att ta hand om synpunkter som invånarna har. Utöver att lämna synpunkter direkt till förvaltningens medarbetare kan synpunkterna lämnas via brev, e-post eller via e-tjänsten Tyck Till.

Förvaltningen analyserar resultaten från inspektioner, brukarundersökningar, verksamhetsuppföljningar, avvikelser samt synpunkter och klagomål. Där brister identifierats vidtar förvaltningen åtgärder där det är aktuellt.

Förvaltningen deltar i stadens gemensamma aktiviteter för att sprida goda idéer och metoder inom olika verksamheter, exempelvis kvalitetsutmärkelsen och Framsteget.

I enlighet med stadens program för kvalitetsutveckling arbetar verksamheterna med att Södermalms invånare får en effektiv och god service. Invånarnas synpunkter värdesätts, tas tillvara och utgör en viktig grund för kvalitetsutveckling. Styrsignalerna i programmet är tydliga ur ett brukarperspektiv. Medarbetarna uppmuntras till att vara engagerade och nytänkande för att utveckla verksamheten. Detta möjliggörs genom att medarbetare ges utrymme, incitament och verktyg för att omsätta goda idéer till verksamhetsutveckling. Förvaltningen samarbetar med andra förvaltningar och bolag i syfte att öka takten i digital utveckling som leder till effektivitet och ökad kvalitet.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2019-12-10